

Omgevingsvisie Lunetten

Concept - Juli 2018

Gemeente Utrecht

Inhoud <n.t.b.>

Introductie	5
Het Proces	12
De Ambities	15
Een voorbeeldwijk op gebied van duurzaamheid	17
Wonen in het 'Park Lunetten'	25
Ontmoeten en verbinding in het hart van Lunetten	37
Ontwikkelingsparagraaf	47

INTRODUCTIE

Via de ambities naar initiatieven

Lunetten is in 2018 40 jaar oud. Dit tot grote trots van haar inwoners. "We zijn méér dan het knooppunt Lunetten, zeggen bewoners zelf. En dat blijkt ook uit de drie ambities voor de toekomst van de wijk die zijn geformuleerd.

In de maanden januari tot en met mei 2018 heeft een grote groep betrokkenen uit de wijk Lunetten gewerkt aan een toekomstvisie voor Lunetten. Het ging om bewoners, mensen van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, woningbouwcorporaties, zorg- en welzijn-organisaties, scouting etc. Ze deden mee aan een serie workshops, die de gemeente had georganiseerd. Uit die workshops kwamen enorm veel ideeën voor de toekomst. Die zijn vertaald naar drie ambities voor de wijk.

De ambities zijn de volgende:

1. Lunetten wil een voorbeeldwijk zijn op het gebied van duurzaamheid in Utrecht
2. Lunetten wil wonen in het park Lunetten
3. Levendigheid, verbinden en ontmoeten staan in het hart van Lunetten

Elke ambitie krijgt in dit toekomstplan, de Omgevingsvisie Lunetten, een eigen hoofdstuk. In die hoofdstukken werken we de ambities verder uit in wensen.

Het laatste hoofdstuk gaat het ook over de uitvoering. De ambities hebben we vertaald naar opgaven voor de wijk. Voor zover dat nu al kan, doen we een voorstel gedaan voor een aanpak.

Dit betekent niet dat er geen andere plannen en initiatieven welkom zijn in Lunetten!

Deze omgevingsvisie is bedoeld als uitnodiging aan initiatiefnemers. Wij vragen hen plannen en initiatieven te maken voor de wijk die een bijdrage leveren aan het waar maken van de drie ambities!

Kortom: we dagen u uit!

Introductie

Aanleiding voor de omgevingsvisie

De gemeente wil meer samen werken met de stad. Daarom startte de gemeente de proef Buurtbudgetten. In Lombok en Lunetten startte de proef in 2015 en 2016. De bedoeling is om bewoners meer invloed te geven over hoe geld van de gemeente in hun wijk wordt besteed. Binnen dit project werken actieve bewoners en ambtenaren samen.

De kerngroep Buurtbudgetten in Lunetten, bestaande uit bewoners en gemeente, kwam toen op het idee voor een visie over de toekomst van de wijk. Als je namelijk weet wat je wilt met de wijk, is het ook makkelijker keuzes te maken over besteding van het geld. Dit geld wil je dan uitgeven aan zaken die meehelpen om dat doel te bereiken.

Op 4 november 2017 organiseerde de bewoners van de kerngroep Buurtbudgetten een bijeenkomst voor wijkbewoners: 'de Burgertop'. Zij vroegen aan wijkbewoners die voor deze Burgertop waren uitgenodigd wat zij belangrijk vinden voor de toekomst van Lunetten. Ruim tachtig Lunettenaren spraken een hele zaterdag met elkaar. Dit leverde een paar onderwerpen op die deze Lunettenaren heel belangrijk vinden voor de toekomst van Lunetten (zie voor de resultaten van de Burgertop: [link](#))

Deelnemers aan de omgevingsvisie

De Burgertop was geslaagd. Het kernteam Buurtbudgetten liet de gemeente zien wat de bewoners belangrijk vinden. Dit is een mooie basis voor een omgevingsvisie. Want een omgevingsvisie is meer dan de ambities van wijkbewoners. Een omgevingsvisie is een coproductie van de gemeente, bewoners en andere betrokkenen uit de wijk. De gemeente moet bij het maken van een visie voor Lunetten ook kijken hoe deze past binnen de Omgevingsvisie Utrecht 1.0. Dat plan geldt voor de hele stad met alle wijken. Hierover leest u verderop meer.

Ook mensen die in, voor of met de wijk werken zoals bij winkels en bedrijven, instellingen, woningbouwcorporaties, vastgoedeigenaren, het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en andere overheden, etc. hebben een mening over welke kant het moet opgaan met de wijk. Ook zij hebben ambities. Deze partijen hebben we samen met bewoners die deelnamen aan de Burgertop uitgenodigd voor een serie workshops. Tijdens die bijeenkomsten gingen we aan de slag met de omgevingsvisie. Een behoorlijk aantal van hen is gekomen en deed mee.

Doel van de omgevingsvisie

Het doel van de Omgevingsvisie Lunetten is antwoord te geven op vragen als: Wat moeten we doen om te zorgen dat het in Lunetten ook op langere termijn fijn leven is? Als de gemeente plannen maakt voor de wijk, wat is dan de 'stip op de horizon'? Wat moet er vanaf nu gebeuren om ervoor te zorgen dat Lunetten over tien, twintig of dertig jaar nog steeds een fijne wijk is om in te wonen?

De Omgevingsvisie Lunetten helpt om antwoord te geven op die vragen. Belangrijk daarbij is dat het wel gaat om ambities voor de fysieke leefomgeving: dus de openbare ruimte met wegen en straten en gebouwen.

De omgevingsvisie is een inspirerend beeld van de wijk voor iedereen: voor bewoners van nu en betrokkenen en gebruikers van de wijk. Maar het geeft ook toekomstige bewoners, betrokkenen en gebruikers een beeld. De omgevingsvisie biedt een houvast waarmee we samen kunnen bereiken dat de wijk klaar is en blijft voor de toekomst.

De gebruikers van omgevingsvisies zijn divers. Initiatiefnemers zoals ontwikkelaars, bewoners en betrokkenen kunnen kijken of hun initiatieven passen in de toekomst zoals die in de omgevingsvisie staat. De gemeente gebruikt de omgevingsvisie om initiatieven te toetsen. Als een initiatief past bij het toekomstbeeld van de visie, dan kan de gemeente meewerken aan het initiatief.

Wat is de omgevingsvisie niet?

De Omgevingsvisie Lunetten is geen uitvoeringsplan of programma met een budget. Met het schetsen van de ontwikkelingsmogelijkheden nodigen we initiatiefnemers (ontwikkelaars, bewoners, andere initiatiefnemers) uit om in Lunetten te investeren. De gemeente gebruikt de omgevingsvisie om te beoordelen of een initiatief past in het toekomstbeeld en de kwaliteiten en waarden van Lunetten niet verstoort.

De rol van de gemeenteraad bij de Omgevingsvisie Lunetten

De gemeenteraad besluit over de plannen van de gemeente. Dus ook over de omgevingsvisie. Hierbij moet de gemeenteraad zich houden aan wetten van het Rijk en uit Europa. Het kan gebeuren dat de gemeenteraad besluit om af te wijken van de omgevingsvisie. Ze kan dan toch aan een bepaalde opgave, plan of initiatief meewerken, ook al past dat niet een deelomgevingsvisie van een wijk. Daar komt bij dat er elke 4 jaar een nieuwe gemeenteraad is.

Kortom: de gemeenteraad kan redenen hebben om te besluiten om af te wijken van de omgevingsvisie. Voordat de gemeenteraad zo'n besluit neemt, zal zij dat motiveren. Bewoners krijgen natuurlijk de gelegenheid om daarover mee te praten.

Geen houdbaarheidstermijn

De Omgevingsvisie Lunetten is niet tot een bepaalde tijd geldig . bijvoorbeeld voor vijf of vijftien jaar. Beleid in een omgevingsvisie geldt tot het moment dat de gemeenteraad dit plan wijzigt of intrekt

De ontwikkelingen in de maatschappij volgen elkaar snel op. Een omgevingsvisie aanpassen kost veel tijd, geld en energie om te wijzigen. Daarom wordt een omgevingsvisie zo wordt geschreven, dat het een tijdje mee kan. Dat betekent dat er in de omgevingsvisie globale ambities en hoofdlijnen zijn beschreven. Wij schrijven bijvoorbeeld: "Lunetten wil graag een energieneutrale wijk worden" in plaats van: "binnen 10 jaar moet elke woning tien zonnepanelen hebben".

De Omgevingswet

De Omgevingsvisie Lunetten past binnen de Omgevingswet. Deze Omgevingswet treedt op 1 januari 2021 in werking. Met de Omgevingswet werkt het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aan een fundamentele herziening van het omgevingsrecht, met als motto 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen van kwaliteit'. De belangrijkste doelen zijn:

- Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving;
- Een goede omgevingskwaliteit;
- Een doelmatig beheer, gebruik en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

Wat is de 'fysieke leefomgeving'? In de wet staat: 'De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval: bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed, werelderfgoed.' Ook zaken die van invloed zijn of kunnen zijn op onderwerpen vallen onder de reikwijdte van de omgevingsvisie. Denk aan gezondheid of sociale kanten van een zaak.

In Utrecht doet de gemeente verschillende proeven voor het maken van een omgevingsvisie. Utrecht doet dit samen met de wijk. Het experimenteren met vormen van samenwerking tussen de gemeente, wijkbewoners en betrokkenen heeft tot doel te kijken wat voor alle partijen het beste werkt. De Rijksoverheid heeft de gemeente Utrecht aangewezen om alvast te oefenen met de omgevingswet voordat de wet in 2021 in werking treedt. De eerste Utrechtse proef met een omgevingsvisie voor een bestaande wijk is gedaan in Vleuten-De Meern.

Sinds 29 januari jl. werken we als proef samen met betrokkenen uit de wijk Lunetten aan de ontwikkeling van de Omgevingsvisie Lunetten. Deze samenwerking noemen we het LunettenLab.

Meer weten over de Omgevingswet? Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet>

De relatie met de omgevingsvisie Utrecht 1.0

Alles wat we doen binnen de gemeente Utrecht moet passen binnen de Omgevingsvisie Utrecht 1.0. In de Omgevingsvisie Utrecht 1.0 staat alleen het beleid voor de gehele stad waarover het gemeentebestuur al eerder een besluit heeft genomen. De gemeenteraad heeft deze visie voor de stad op 6 juli 2017 vastgesteld. In de Omgevingsvisie Utrecht 1.0 staat ook de koers voor Utrecht op de lange termijn. De koers helpt de gemeente om antwoord te kunnen geven op de vraag: wat moeten we nu doen om te zorgen dat de gemeente ook op langere termijn een aantrekkelijke, duurzame stad is waar ruimte is voor iedereen.

De Omgevingsvisie Lunetten is een deel-omgevingsvisie van de Omgevingsvisie Utrecht 1.0. In de Omgevingsvisie Lunetten staan onderwerpen die bewoners, bedrijven en andere organisaties in Lunetten belangrijk vinden. Niet alle onderwerpen uit de Omgevingsvisie Utrecht 1.0 staan daarom in de Omgevingsvisie Lunetten. Voor onderwerpen en ambities die niet voorkomen in de Omgevingsvisie Lunetten, wordt verwezen naar de Omgevingsvisie Utrecht 1.0.

Meer weten over de Omgevingsvisie Utrecht 1.0?

Zie <https://www.utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/beleid/omgevingsvisie/>

De rechtzekerheid als de Omgevingsvisie Lunetten is vastgesteld

Deelnemers aan de workshops van LunettenLab en andere betrokkenen vroegen of een omgevingsvisie die door de gemeenteraad is vastgesteld wel voldoende rechtzekerheid biedt. Zij vroegen dit omdat de omgevingsvisie op dat moment nog niet is vertaald in een omgevingsplan of bestemmingsplan. Die rechtzekerheid blijft bestaan. Lunetten heeft een actueel bestemmingsplan uit 2016. Als de gemeenteraad de Omgevingsvisie Lunetten vaststelt, blijft dit bestemmingsplan gelden. Het bestemmingsplan is leidend. Zie ook de paragraaf 'wat is een omgevingsvisie niet'. Als de gemeenteraad het bestemmingsplan wil aanpassen, wordt de gemeente de wettelijke procedure. Iedereen kan op de aanpassing reageren.

In de praktijk betekent dit het volgende;

Stel: De gemeenteraad stelt de Omgevingsvisie Lunetten vast. Daarna komt er een ontwikkelaar met een plan. De gemeente toetst dit plan dan aan de omgevingsvisie. Als het plan een echte bijdrage levert aan het waarmaken van de ambities uit de omgevingsvisie, maar als het niet past in het bestemmingsplan, dan kan de gemeente besluiten aan het planinitiatief mee te werken. De gemeente verleent dan een omgevingsvergunning. Daarmee mag de ontwikkelaar van het bestemmingsplan afwijken. Daarnaast kan de gemeente voor grotere planinitiatieven een nieuw bestemmingsplan opstellen om de gewenste ontwikkeling planologisch juridisch mogelijk te maken.

Meer weten over het bestemmingsplan dat nu geldt voor Lunetten? Zie <https://www.utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/publicaties/bestemmingsplannen/>

Milieu Effecten Rapportage (MER)

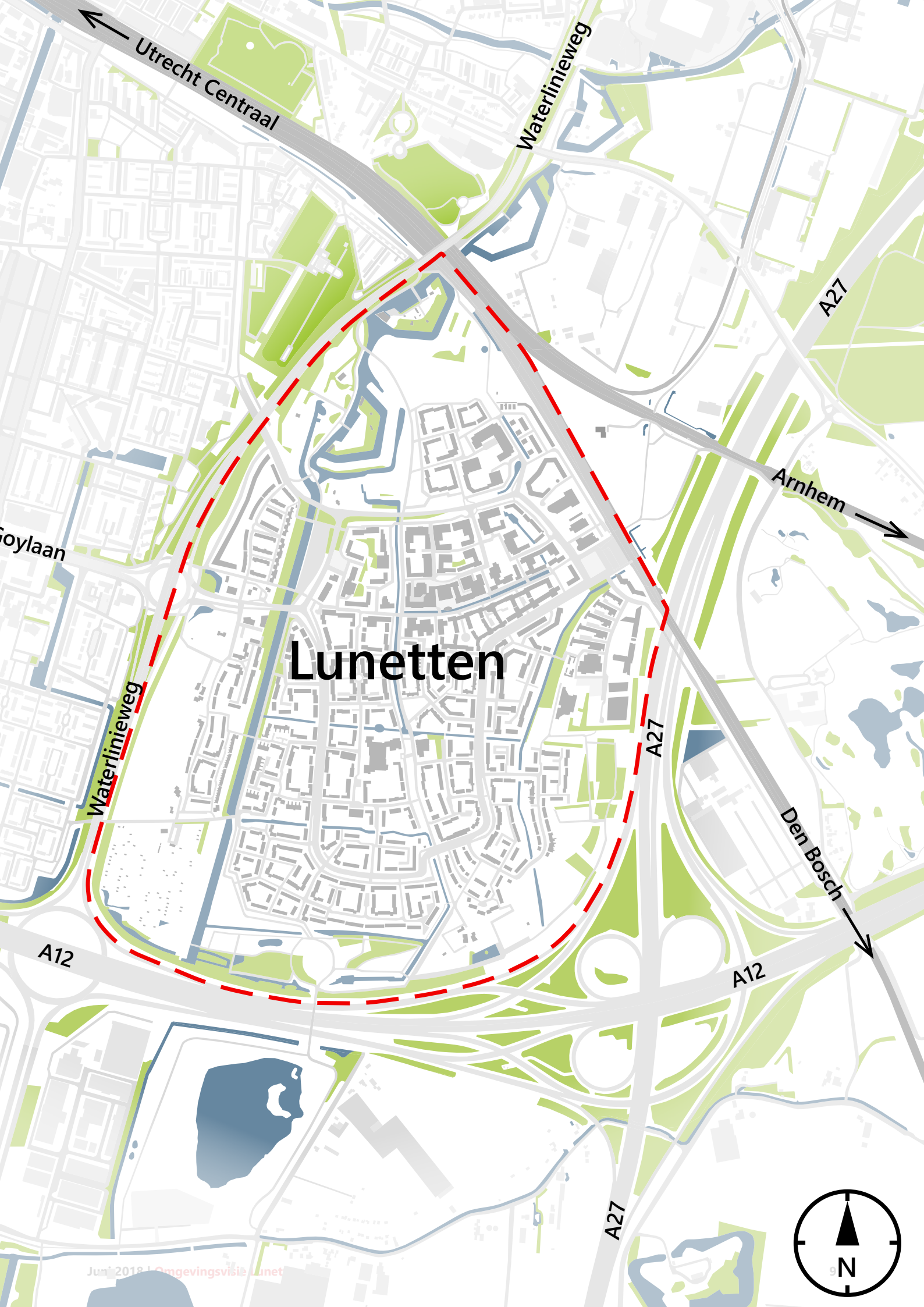
De Wet Milieubeheer schrijft voor dat er bij sommige plannen onderzoek nodig is naar belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. In het 'Besluit m.e.r.' staat welke plannen hiervoor in aanmerking komen en welke niet. Na het vergelijken van de Omgevingsvisie Lunetten met het Besluit m.e.r. bleek dat onderzoek naar gevolgen voor het milieu niet nodig is.

Kenmerken van de wijk Lunetten

Lunetten is in 2018 40 jaar oud. De wijkbewoners zijn daar heel trots op. "We zijn méér dan het knooppunt Lunetten", zegt men zelf in Lunetten. En dat blijkt uit de drie ambities die voor de wijk zijn opgeschreven.

Lunetten ligt ingeklemd tussen de A27, de A12, de Waterlinieweg en het spoor naar Den Bosch. Dat geeft de wijk een eigen karakter. "Dorp bij de stad" noemen de Lunettenaren dat. Uit deze omgevingsvisie blijkt dat Lunetten een levendige wijk is. Mensen kennen elkaar vaak van gezicht.

Lunetten is in de jaren '70 in relatief korte tijd gebouwd. In stedenbouwkundige termen wordt de wijk een 'bloemkoolwijk' genoemd. De straten en buurten vormen namelijk aparte subwijkjes. Deze subwijkjes komen als bloemkoolroosjes op de hoofdwegen uit. De wijkjes hebben vaak maar één toegang. De geschiedenis van Lunetten gaat veel verder terug in de tijd. Die historie zie je terug in de groene inrichting van de wijk. We zien De Lunetten 3 en 4, vestingen met het bijbehorend schootsveld wat nu het Beatrixpark is, het inundatiekanaal als oude verdedigingslinie, het oude Houtensepad, de Oud-Wulvenbroekerwetering wat een restant is van een oude loop van de Krommerijn en de Koppeldijk.

Utrecht Centraal

Waterlinieweg

A27

Arnhem

Soylaan

Lunetten

Waterlinieweg

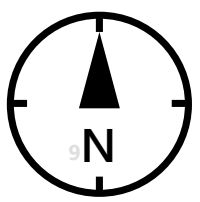
A27

Den Bosch

A12

A12

A27

Ontwikkelingen in de directie omgeving van Lunetten

Lunetten is onderdeel van Utrecht. Utrecht is een dynamische en groeiende stad. En Utrecht ligt midden in een belangrijk knooppunt van snelwegen in Nederland. De ontwikkelingen in de wereld, landelijk en regionaal hebben (soms) invloed op Lunetten.

Bij het kijken naar de toekomst van Lunetten is het daarom zinvol te kijken naar ontwikkelingen rondom Lunetten of in de directie omgeving. Soms kan Lunetten daar als wijk invloed op uitoefenen. Bijvoorbeeld met participatie- en inspraakprocedures. Soms kan dat bijna niet. In dat geval tracht de gemeente de belangen van de stad te vertegenwoordigen.

We zien de volgende ontwikkelingen:

- **Utrecht kiest voor een gezonde groei als koers voor de lange termijn.** Utrecht groeit van een gemeente met 340.000 inwoners in 2016 naar ongeveer 410.000 inwoners in 2030. Daarom bouwen worden de komende jaren duizenden woningen gebouwd. Bij het bouwen van nieuwe woningen staan gezondheid, leefbaarheid en duurzaamheid voorop. De gemeente wil de nieuwe woningen binnen het stedelijke gebied. Ook wil de gemeente flink investeren in de openbare ruimte en voorzieningen. Tegelijkertijd zoeken we oplossingen voor problemen. We willen bijvoorbeeld de druk op de woningmarkt verlichten. Door drukte op de woningmarkt stijgen de prijzen van huizen. Een deel van de woningvoorraad wordt onbetaalbaar voor mensen met een lager inkomen. De Merwedekanaalzone, het Jaarbeursterrein en Leidsche Rijn zijn de grote gebieden waar veel gebouwd en ontwikkeld gaat worden. Maar er wordt ook gebouwd op kleinere plekken. Zoals bij de 2e Daalsedijk en het Kruisvaarterrein. De Binnenstad, het Stationsgebied, het Utrecht Science Park en Leidsche Rijn Centrum bieden ruimte voor economische ontwikkelingen. Wil je meer weten? Kijk dan op de site van de gemeente Utrecht: <https://www.utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/beleid/omgevingsvisie/de-koers/>
- **De Ring Utrecht wordt ook wel de draaischijf van het Nederlandse snelwegennetwerk genoemd.** De Ring is belangrijk voor de bereikbaarheid van de regio. Tegelijk is de Ring een belasting voor de mensen die in de omgeving wonen, werken en recreëren. Op de Ring komt veel doorgaand en regionaal verkeer samen. Dit leidt dagelijks tot files, geluidsoverlast, luchtverontreiniging en sluipverkeer. Zonder maatregelen zal de doorstroming van het verkeer afnemen. Dit gaat ten koste van de kwaliteit van de omgeving. De aanpak van de A27 en de A12 heeft als doel de doorstroming en de verkeersveiligheid rondom Utrecht verbeteren. En het moet de kwaliteit van de leefomgeving gelijk houden en waar mogelijk verbeteren. Wil je meer weten: Kijk dan op de site van Rijkswaterstaat: <https://www.rijkswaterstaat.nl/wegen/projectenoverzicht/A27-A12-aanpassing-ring-utrecht/>
- **Utrecht Sciencepark krijgt steeds meer (inter)nationale status als bestemmingsgebied.** Een grote, groeiende groep mensen reist vanuit de Randstad naar het Utrecht Sciencepark. Daarvoor zijn meer directe verbindingen met het nationale net en de regio nodig. Reizigers krijgen dan directere en snellere alternatieven naar hun bestemming. Utrecht bouwt het groeiende netwerk rond Utrecht Sciencepark verder uit met het aansluiten van bus- en tramverbindingen vanuit stations aan de oostzijde van Utrecht. Denk aan Overvecht, Bilthoven, Vaartsche Rijn, Lunetten en Driebergen/Zeist. De stad dringt er op aan dat op deze stations in de spits treinen stoppen. Niet alleen sprinters, maar ook snellere treinen. In regionaal OV-onderzoek wordt gekek-

en hoe Sciencepark het beste aansluiting kan krijgen op het spoornet. Er wordt ook gekeken naar een mogelijke treinverbinding naar Utrecht Sciencepark.

Deze ontwikkeling heeft mogelijk gevolgen voor de functie en het gebruik van het station Lunetten. Dat station kan een rol spelen in het openbaarvervoersnetwerk rondom het Utrecht Science Park. Wil je meer weten? Kijk dan op de site van de Provincie Utrecht: [7/kabinet-slag-bereikbaarheid-regio-utrecht/](https://www.provincie-utrecht.nl/kabinet-slag-bereikbaarheid-regio-utrecht/)

- Op het moment dat deze visie geschreven wordt, werkt de gemeente aan een toekomstvisie Maarschalkerweerd. Dit is ruwweg het gebied dat ligt ten zuiden van de Weg tot de Wetenschap, A27, Spoorbaan 's Hertogenbosch en de Waterlinieweg. De sporendriehoek, de hoek tussen de spoorlijnen richting 's Hertogenbosch en Arnhem, grenst direct aan Lunetten. Deze is bereikbaar via de fiets- en voetgangerstunnel bij het Station Lunetten. De toekomstvisie Maarschalkerweerd is in ontwikkeling. Het is de ambitie om het recreatieve en sportieve gebruik van het gebied te vergroten. Ook willen we de landschappelijke en cultuur-historische waarden versterken. Denk aan de Nieuwe Hollandse Waterlinie. In de visie Maarschalkerweerd betrekken we alle vier de Lunetten. Twee Lunetten liggen in Maarschalkerweerd, namelijk in wijk Oost. Twee Lunetten liggen in de wijk Lunetten. Omdat de vier Lunetten samen één cultuur-historische geheel zijn, wordt staat in de visie Maarschalkerweerd voor alle vier de Lunetten één toekomstbeeld. De toekomstige functie heeft invloed op Lunetten omdat de locatie zo dicht bij de wijk Lunetten ligt.
- Op kortere termijn is het niet haalbaar de Waterlinieweg in te richten als stadsboulevard met 2x1 rijstrook en een maximum snelheid van 50km/u. Tot de Ring klaar is, wordt de capaciteit van de Waterlinieweg in ieder geval niet verlaagd. Welke maatregelen daarna mogelijk zijn om de Waterlinieweg een meer stedelijke uitstraling te geven, wordt in principe pas na de realisatie van de Ring bepaald. Op lange termijn is de ambitie de Waterlinieweg als stadsboulevard in te richten.

We hebben hierboven ontwikkelingen in de omgeving van Lunetten beschreven, die van invloed zijn op de wijk. Hoe en wanneer deze ontwikkelingen gaan spelen, is vaak lastig in te schatten. De plannen zijn nog niet uitgewerkt of kunnen nog veranderen. Ook kunnen er nieuwe ontwikkelingen ontstaan. Dat kunnen we nu nog niet voorzien. De gemeente, bewoners en andere betrokkenen bij Lunetten moeten de ontwikkelingen wel samen in de gaten houden.

Daarom is het goed dat de omgevingsvisie geen statisch document is. We kunnen het document op elk moment in de tijd aanpassen wanneer dat nodig is. Zo kunnen we nieuwe ontwikkelingen er in verwerken.

Het Proces

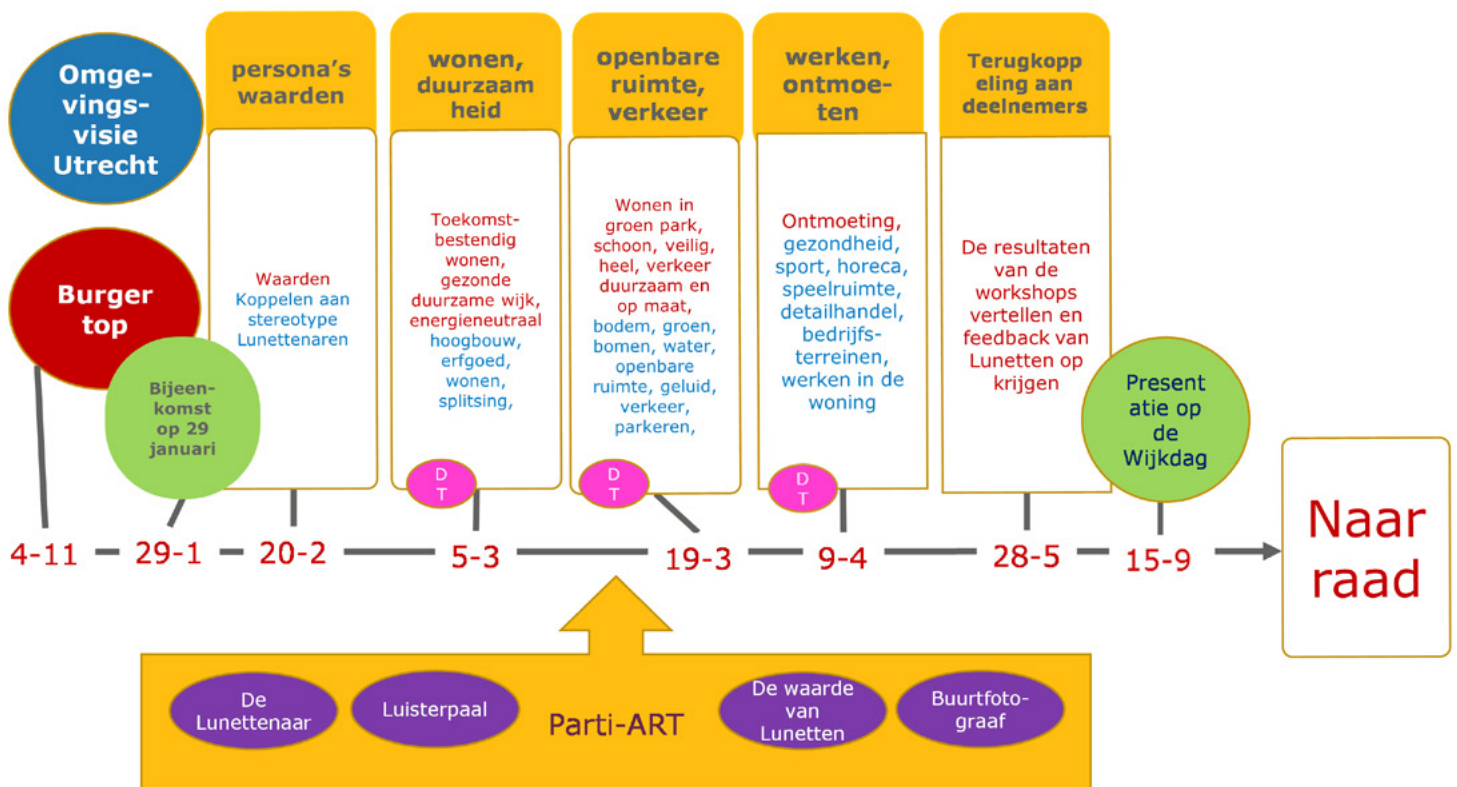
Via Burgertop, via Lunettenlab naar vaststelling door de gemeenteraad

Coproductie

Voor de realisatie van de Omgevingsvisie Lunetten hebben we een eerste opzet gemaakt: de dummy. Hierin zijn de uitkomsten van de Burgertop op 4 november 2017 en de resultaten van een serie van vier workshops in januari tot en met april 2018 verwerkt.

Die dummy is op 28 mei getoetst bij de deelnemers van de workshops. Die deelnemers waren bewoners, betrokkenen uit de wijk, belanghebbenden en samenwerkingspartners en de mensen van de gemeente. De reacties, opmerkingen en aanvullingen van die avond zijn verwerkt in een eerste concept. Op 30 juni werd dit concept gepresenteerd aan de wijk als geheel. De reacties, opmerkingen en aanvullingen van die avond zijn verwerkt in een tweede concept van de omgevingsvisie. Dit concept ging vanaf september 2018 voor besluitvorming richting de gemeenteraad.

In het volgende schema is het beschreven proces schematisch vormgegeven:

De opzet Lunettenlab: de workshops

De workshops hadden elk een bepaald thema. Bewoners en betrokkenen uit de wijk en ambtenaren die aan het thema werken, kwamen bij elkaar. Zij gingen in gesprek met elkaar aangingen. We werkten in de workshops met diverse werkvormen. Het doel was zoveel mogelijk informatie op te halen, deelnemers te laten denken vanuit verschillende achtergronden en belangen. We wilden het voor deelnemers ook interessant en leuk maken om deel te nemen aan alle workshops. Dat leverde een grote hoeveelheid ideeën, dromen en ambities op. Die hebben we gebruikt voor de omgevingsvisie.

We spraken van te voren met elkaar af, dat we uitgingen van de onderwerpen van de Burgertop. Andere betrokkenen, ketenpartners en de gemeente mochten in deze fase onderwerpen aanvullen vanuit de stedelijk Omgevingsvisie Utrecht 1.0. We spraken ook af dat de gemeente bij het schrijven van de omgevingsvisie, geen onderwerpen zou toevoegen, die tijdens de workshops niet aan bod waren gekomen. Dus geen verrassingen achteraf.

Het kan zijn dat er onderwerpen niet bij de workshops besproken werden en die dus niet terug te vinden zijn in de Omgevingsvisie Lunetten, maar die wel voor de stad of voor Lunetten van belang zijn. Daarvoor verwijzen we naar de Omgevingsvisie Utrecht 1.0. Tegelijkertijd moest de gemeente bij het schrijven van de omgevingsvisie goed kijken dat er te zijner tijd van de Omgevingsvisie Lunetten een omgevingsplan kan worden gemaakt. Dat stelt bepaalde eisen aan de vorm en inhoud van de omgevingsvisie.

Parti-ART

Tegelijkertijd met de serie van vier workshops, deden twee Utrechtse kunstenaars een aantal participatie-kunstprojecten in Lunetten. Zo werden ook andere bewoners van de wijk betrokken bij de toekomstvisie van Lunetten dan alleen de mensen die aan de workshops meededen. De ideeën, wensen en ambities die via Parti-ART zijn opgehaald, wijkt niet veel af van de resultaten van de workshop. Het is een mooie aanvulling.

Het Strategisch overleg

Op een natuurlijke wijze ontstond een overleg met een klein aantal actieve betrokkenen uit Lunetten. Zij dachten tijdens met de gemeente mee over de aanpak. Dat begon op het moment dat we de vormgeving van het proces ontwierpen. Het leek ons goed ook hierin al bewoners te betrekken, te beginnen met de kerngroep Buurtbudgetten en breidde zich uit met twee actieve wijkbewoners. Deze bewoners hadden beide door hun werk kennis van ruimtelijke- en participatieve processen. Tot slot deed ook het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden mee. We noemden dit het strategisch overleg. Hiermee werd een stap gezet richting co-creatie, waarbij bewoners, bedrijven en organisaties niet alleen inhoudelijk een bijdrage leveren, maar ook invloed kunnen uitoefenen op het proces.

Draagvlak

Natuurlijk is het zo dat niet iedereen achter elke ambitie van de Omgevingsvisie Lunetten staat. Dat is met 11.300 inwoners en veel betrokken partijen onmogelijk. Maar in het algemeen kunnen we stellen dat we met deze omgevingsvisie een breed gedragen visie hebben. Dit blijkt uit de diverse momenten dat contacten de gemeente in gesprek ging met de wijk. Een grote groep deelnemers liet blijken positief te zijn over de opzet van de omgevingsvisie. Daar waar men het niet eens was met de gang van zaken hebben we dit besproken. De kritiekpunten zijn gebruikt om de omgevingsvisie van verdieping te voorzien.

Wettelijke inspraak en inspraakprocedure

Voordat de gemeenteraad de Omgevingsvisie Lunetten vaststelt, krijgt iedereen nog de gelegenheid zijn mening over de visie te geven. Dat gebeurt door de visie 6 weken 'ter inzage te leggen'. Dat betekent dat de visie via internet bekeken kan worden. Tijdens die weken kan degene die dat wil een 'zienswijze' indienen met zijn of haar mening. De gemeenteraad betreft de zienswijzen bij haar besluit over de visie. Een bezwaar op het besluit van de gemeenteraad is niet mogelijk.

Communicatie

Strategie en aanpak

In onze communicatie staat de actieve bijdrage van bewoners, ondernemers en andere betrokkenen in de wijk centraal. We benoemen het gedeelde belang van een duurzame wijk waar het fijn wonen, werken en verblijven is voor iedereen. We kiezen ervoor zoveel mogelijk aan te sluiten bij wat er al is:

- hoge mate van betrokkenheid en trots bij bewoners bij de wijk
- organisatiegraad van bewoners in kerngroep buurtbudgetten
- kennis en expertise van bewoners

Steeds verwijzen we naar de resultaten die georganiseerde bewoners van het kernteam Buurtbudgetten al hebben bereikt met de Burgertop. We benoemen steeds dat deze resultaten de basis zijn voor het proces om te komen tot een gedeelde Omgevingsvisie Lunetten. We kregen het vertrouwen van het kernteam Buurtbudgetten en trokken samen op in dit proces. Een uitdaging voor dit project is mensen nu een actieve bijdrage te laten leveren voor een doel dat ver in de toekomst ligt. Zelfs in een wijk met betrokken bewoners zoals in Lunetten leek dat lastig. We hebben daarom gekeken naar het belang dat mensen nú hebben om deel te nemen aan dit proces voor een visie over de toekomst. Deelnemers aan de workshops worden in een heel vroeg stadium betrokken en geïnformeerd. Dit geeft hen een informatievoorsprong op anderen. Het appèl dat wij hebben gedaan op betrokken Lunettenaren heeft gewerkt. Bij elke workshop was er een goede opkomst, met aan het eind van de avonden waardevolle resultaten waarmee we verder konden. We hebben openlijk waardering uitgesproken voor ieders inzet. Ook al liepen de meningen soms uiteen. Dit zorgde ervoor dat er meer Lunettenaren, professionals en ambtenaren aansloten. Bij alle bijeenkomsten was er een positieve sfeer waarin kennis, ideeën en ambities werden uitgewisseld. De workshops hebben ook bijgedragen aan onderlinge contacten en netwerken.

DE AMBITIES

**EEN VOORBEELDWIJK
OP GEBIED VAN
DUURZAAMHEID
IN UTRECHT**

Een voorbeeldwijk op gebied van duurzaamheid

Steden gebruiken veel fossiele brandstoffen. Ook stoten steden ook schadelijke stoffen uit. Dit is slecht voor het klimaat. Het is ook schadelijk voor de gezondheid van mensen. De ligging van Lunetten tussen drukke wegen is een extra reden waarom Lunettenaren zich inzetten voor een gezondere toekomst. We kunnen iets doen aan de oorzaken en de gevolgen van klimaatverandering. Lunettenaren zijn ambitieus als het gaat om duurzaamheid. En dat mag de rest van de stad best weten.

“Het is belangrijk Lunetten niet te zien als eilandje tussen snel- en spoorwegen, ook al is Lunetten misschien een dorp in de stad”, zegt één van de bewoners.

Lunetten gaat voor energieneutraal, aanpassing aan klimaatverandering en circulair, ofwel slim omgaan met energie en grondstoffen, spullen delen en materialen opnieuw gebruiken.

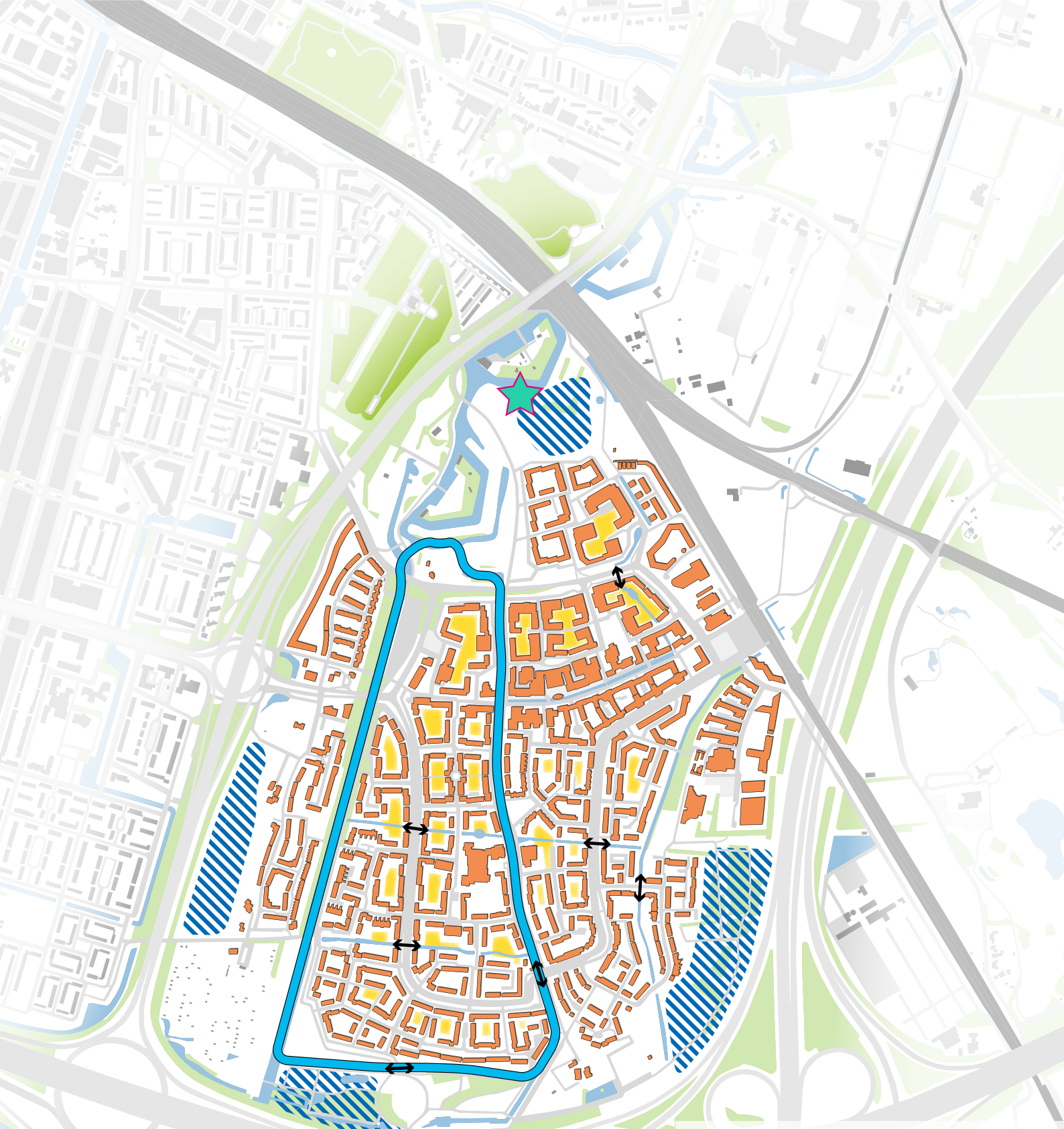
Aanleiding

Vervangen van niet duurzame energiebronnen

In Lunetten wil men energiebronnen zoals aardgas vervangen door duurzame energie. We moeten dus op zoek naar alternatieven. Ook de gemeente wil zuinig omgaan met energie en grondstoffen, spullen hergebruiken en schone energie opwekken.

Ook is het belangrijk dat we maatregelen nemen voor de gevolgen van klimaatverandering. Elk jaar worden er nieuwe records gebroken, zoals de warmste dag en de grootste hoosbui ooit gemeten. We merken de gevolgen van de klimaatverandering. Denk bijvoorbeeld ook aan erge hitte, wateroverlast en schade door droogte. De gemeente Utrecht werkt hiervoor samen met het waterschap. Het gaat dan over hoe we grote hoeveelheden water opvangen en afvoeren. Maar ook over de kwaliteit van het water, de doorstroming, de hoogte van het waterpeil, over groen in de openbare ruimte en over Informatie en onderwijs. Zo werken we samen aan een stad die voorbereid is op de verandering van het klimaat.

Steeds meer mensen vinden dat er een andere economie nodig is om de wereld leefbaar te houden. Lunetten wil van een zogenaamde lineaire economie, naar een circulaire economie. In een lineaire economie raken de voorraden grondstoffen die niet aangevuld kunnen worden uitgeput. Je produceert onbruikbaar afval. Dat komt in het milieu terecht. In een circulaire economie is er een kringloop van energie, grondstoffen en materialen. Het kan veel betekenen voor de nieuwe economie. In een circulaire economie gaan we bewust om met alle grondstoffen. Bewust omgaan kan zijn besparen, delen, hergebruiken, repareren en recycling van grondstoffen, bouwmaterialen en goederen. Dit kan ook voor zorgen dat meer binding tussen mensen in de wijk en voor ontmoetingen: sharing is caring!

Een voorbeeldwijk op gebied van Duurzaamheid

- Versnelling duurzame woningen
- Klimaatbestendige Binnenterreinen
- Versterken bijdrage waterberging
- Bevaarbaar Water
- Doorkoppelen watergangen
- Educatieve Waterspeelplaats

Wensen voor deze ambitie

Energieneutraal Lunetten

De gemeente Utrecht wil in 2030 klimaatneutraal zijn. Lunetten grijpt het maken van de Omgevingsvisie Lunetten aan om in de wijk echt aan de slag te gaan met energie. Uit de participatie met de bewoners blijkt dat bewoners aan de slag willen met energiebesparing, de overstap naar een aardgasvrije wijk en het opwekken van duurzame energie in de wijk.

In 2030 draait Lunetten grotendeels op duurzame energie. Door verschillende partijen is gezamenlijk geïnvesteerd in zonne-energie. Nieuwbouw in Lunetten is energieneutraal. Dit streven wij ook na voor bestaande woningen. Nieuwbouw is aangelegd zonder aardgasnet. Door de investering in energiebesparing zijn de energierekeningen van inwoners en ondernemers fors gereduceerd.

Wens: Energiebesparing

In een energieneutrale wijk wek je per jaar net zoveel energie op als je gebruikt. Een belangrijke stap naar energieneutraal is energie besparen. Dit kan door woningen beter te isoleren. Ook stoot je dan minder CO2 uit. Een groot deel van de woningen in Lunetten heeft energielabel C. Hier is dus nog ruimte voor verbetering.

“Steeds meer zonne-energie in Lunetten, fijn!”

Een groot deel van de woningen in Lunetten (64%) is sociale huur. De woningcoöperaties en particuliere verhuurders spelen dus een belangrijke rol in de overgang naar een energieneutrale wijk. De gemeente wil samen met deze partijen het isoleren van woningen stimuleren. Ook bij nieuwe woningen willen we dat deze energieneutraal zijn.

Voor nieuwbouw is voor de gemeente Utrecht BENG de norm.

Wens: Aardgasvrij

Een andere belangrijke stap naar een Energieneutraal Lunetten is het maken van een aardgasvrije wijk. Alle nieuwe woningen in Utrecht worden aardgasvrij. Dus ook in Lunetten. Voor 2021 maakt de gemeente voor elke wijk een plan over de warmtevoorziening. Dit plan maakt de gemeente samen met de netbeheerders, woningcorporaties en bewoners. Dan wordt ook duidelijk wanneer Lunetten van het aardgas af gaat en wat het alternatief voor aardgas wordt. We stimuleren bewoners om woningen te isoleren en aardgasvrij te maken.

Wens: Opwekken van schone energie in de wijk

In het 'Lunetten van 2030' wekken we dichtbij energie op. Dit gebeurt met wind- en zonne-energie. We kijken goed hoe we daken en andere oppervlakken zo goed mogelijk kunnen gebruiken. Het opwekken van duurzame energie doen we zoveel mogelijk samen.

“Samen de wijk toekomstbestendig maken”

De gemeente Utrecht wil mogelijkheden bieden voor inwoners om initiatieven te ontwikkelen om duurzame energie op te wekken. Een alternatief is aardwarmte. In Lunetten kunnen we op zoek naar locaties voor aardwarmte.

Wensen om een wijk te zijn die zich aanpast aan de veranderingen in het klimaat

Wateroverlast, effecten van droogte, waterkwaliteit en bewust omgaan met water kunnen veel invloed hebben op de dagelijkse leefomgeving van de Lunettenaar. Dat merken we vooral als er iets niet goed werkt. Bij hoosbuien kunnen tuinen met veel tegels zorgen voor wateroverlast. Ook droogt de grond uit, omdat het water op minder plekken de grond in kan. De leefomgeving van de Lunettenaar moet worden aangepast aan het veranderende klimaat.

Wens: verminderen wateroverlast

Bij gewoon onderhoud kunnen we de openbare ruimte aanpassen. Veel groen en bestrating die water wel doorlaat kan het regenwater opnemen en tijdelijk vasthouden.

Daarnaast kunnen we gebieden aanwijzen voor de opslag van bijvoorbeeld regenwater bij hoosbuien. Deze plekken kunnen we benutten voor informatie en lessen over klimaatverandering.

Wens: zoveel mogelijk voorkomen van effecten van droogte

Als we per gebied het waterpeil kunnen aanpassen, kan dit helpen om droogte tegen te gaan. We kunnen dan bijvoorbeeld zorgen dat volkstuinen natter zijn dan gewone tuinen die lager liggen. We kunnen ook zorgen dat het regenwater niet direct het riool inloopt maar in de grond zakt. Dan blijft de grond natter.

Wens: verbeteren van waterkwaliteit en van water om in te varen

Op dit moment stroomt het water in de wijk niet overal goed door. Op een paar plekken staat het water in de sloten stil. Dat is niet goed voor de waterkwaliteit. Het water moet dus beter doorstromen. Het weghalen van belemmeringen in de kanalen en vaartjes zoals dammetjes, zorgt dat het water weer kan stromen. Dat is ook beter voor de recreatie.

Wens: bewoners gaan zelf aan de slag

Bewoners kunnen zelf aan de slag om wateroverlast en verdroging tegen te gaan. Bijvoorbeeld door meer groen te planten in de tuinen overkomen zij overlast in hun directe omgeving. Ook groene daken kunnen helpen om het regenwater vast te houden. Dit kan bijvoorbeeld op daken waar geen zonnepanelen passen. Zonnepanelen en groen op een dak kan ook goed werken.

Wensen voor een circulair Lunetten

Utrecht wil voor 2050 helemaal circulair zijn. In een circulaire economie gaan we slim om met grondstoffen, energie, water en voedsel. 'Afval' is een grondstof. Energie komt van duurzame bronnen. Producten en gebouwen zijn slimmer ontworpen. Ze gaan langer mee. Onderdelen zijn van prima kwaliteit. Je kunt de onderdelen opnieuw gebruiken. De veranderingen die hiervoor nodig zijn helpen meedragen bij aan een duurzame economie en een leefbare aarde. Ook voor volgende generaties. Er moet nog veel gebeuren.

Ruimten efficiënter gebruiken

We maken beter gebruik van leegstaande panden in de wijk. Daarnaast veranderen we de regels voor woningen. Het wordt het makkelijker huizen te gebruiken voor meer dan wonen. Dan hoeft een huis niet gesloopt te worden als er een andere bestemming voor die plek is.

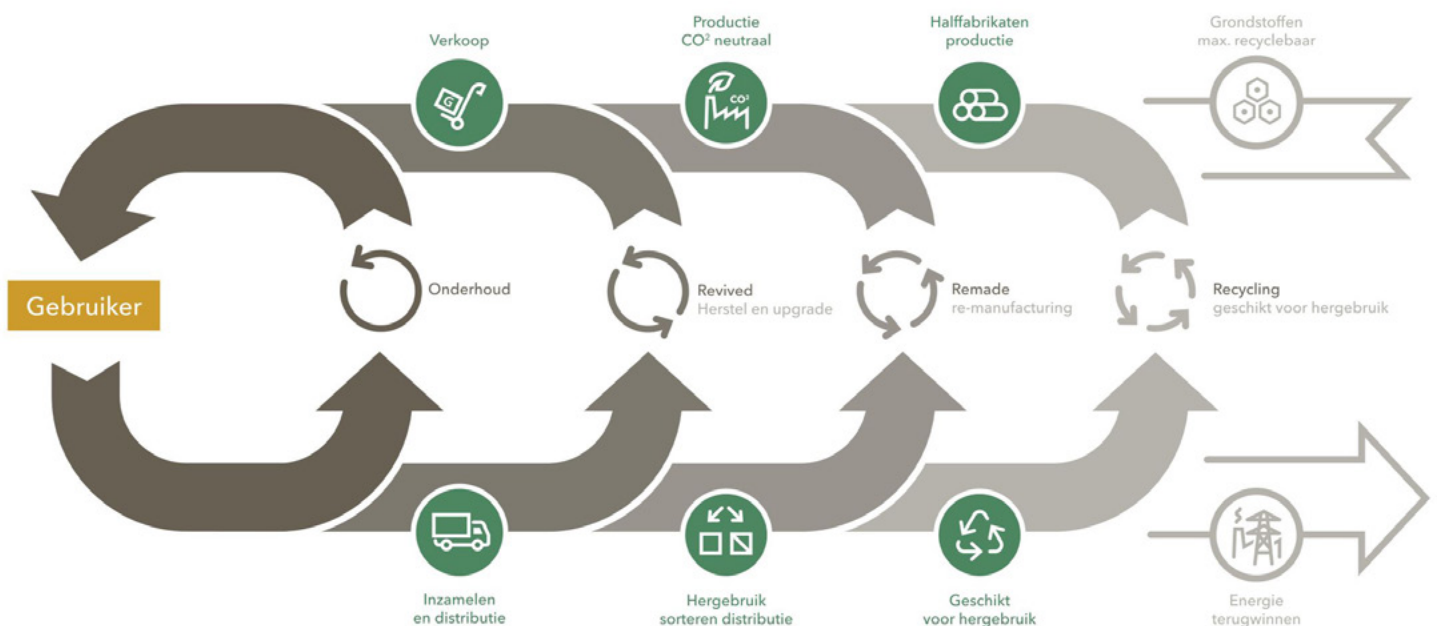

Materialen hergebruiken

Lunetten wil circulair bouwen. Ook wil Lunetten de recycling van beton bevorderen. De gemeente Utrecht stimuleert het gebruik van standaard bouwmaterialen die in de fabriek zijn gemaakt. Die materialen kun je eenvoudig opnieuw gebruiken als een gebouw wordt gesloopt.

Lokale deeleconomie bevorderen

Lunetten ziet een kans om met een nieuw digitaal platform of plek in de wijk de deeleconomie te stimuleren. Mensen moeten deze plek makkelijk kunnen bereiken. Deze plek versterkt de binding onder Lunettenaren. Daarnaast zorgt dit ervoor dat mensen spullen makkelijk van elkaar kunnen gebruiken. Er zijn zo er minder producten en producenten nodig.

WONEN IN HET GROENE PARK LUNETTEN

Wonen in het 'Park Lunetten'

Het groen van Lunetten maakt dat de bewoners er zo graag wonen en trots zijn op hun wijk. De ambitie is om de parken en het groen te behouden en te versterken. We willen een goede balans tussen rust en levendigheid in de wijk. Het groen in de wijk moet prettig zijn voor mens en dier.

Aanleiding

Eén van de kwaliteiten van Lunetten zijn de parken (het Beatrixpark en park de Koppel) en het groen in de wijk.

De Lunettenaren noemen 'Wonen in het Park Lunetten' dan ook als één van de belangrijkste thema's voor de wijk. Bij de Burgertop (4 november 2017) en bij de workshops (januari t/m april 2018) komt de wens om de parkachtige kwaliteiten van Lunetten te behouden steeds terug. De mensen willen zelfs dat het groen nog beter wordt.

In dit hoofdstuk kijken we naar aantal belangrijke feiten en gegevens over het groen in Lunetten. Daarna kijken we naar de wensen die er zijn voor het 'Wonen in het park Lunetten'.

Lunetten heeft géén verdichtingsopgave

Utrecht groeit. Nog voor 2030 groeit het inwoneraantal naar meer dan 430.000 inwoners. Na onderzoek van de gemeente uit 2016, de [RSU](#) is een aantal gebieden aangewezen waar snel meer mensen moeten kunnen wonen. Lunetten is niet één van deze gebieden. Lunetten heeft geen zogenaamde verdichtingsopgave. Maar dat wil niet zeggen dat er geen mogelijkheden zijn voor meer woningen.

In de ambitie 'wonen in het park Lunetten' staat dat áls er gebouwd wordt in Lunetten, de zorg voor het behoud en het versterken van het groen voorop staat. Bouwen mag niet ten koste van groen gaan.

Historisch waardevolle structuren

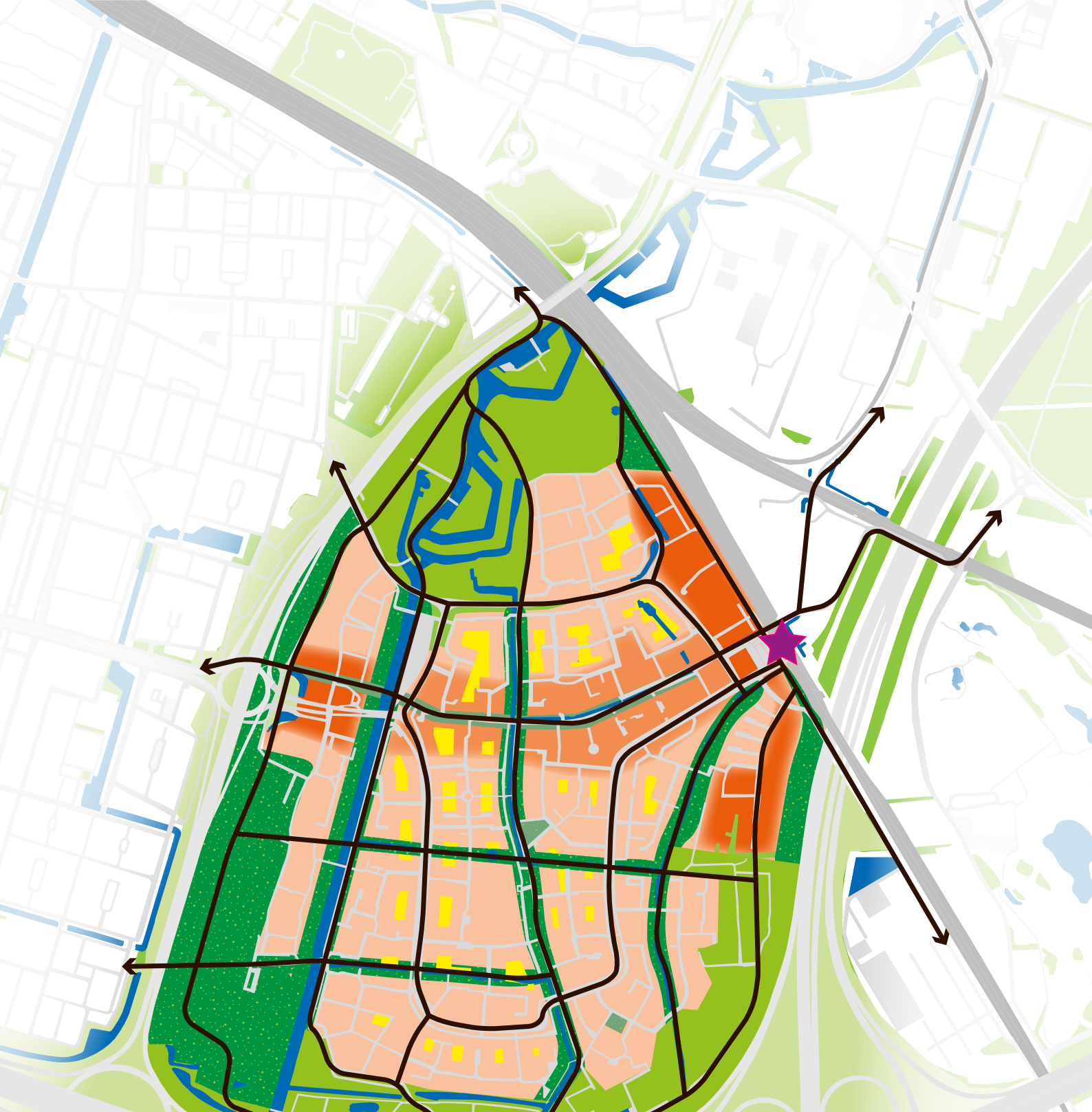
Lunetten kent circa twee keer zo veel groen als gemiddeld in Utrecht. Hoe komt Lunetten zo groen?

Al tijdens het ontwerp van de wijk is rekening gehouden met behoud van de belangrijkste historisch waardevolle vormen en lijnen in het gebied. Bijvoorbeeld de Lunetten die onderdeel uitmaken van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Daarnaast vormen de cultuurhistorische lijnen de groenblauwe aders van de wijk; het Inundatiekanaal, het Houtensepad, de Oud Wulvenbroekerwetering en de Koppeldijk. Zelfs de oude sloten van de weilanden waarop de wijk is gebouwd, zijn voor een deel nog zichtbaar.

De kenmerken van een wijk uit de jaren '70

Lunetten heeft de kenmerken van de woonerfwijk, ook wel bloemkoolwijk genoemd. De wijk heeft een kronkelige structuur. Woonerfwijken werden tussen 1970 en 1985 in heel Nederland gebouwd. De bloemkoolwijk was destijds hét recept voor een prettige woonomgeving. En nog steeds zijn veel bewoners tevreden met hun wijk. Lunetten is zo gebouwd dat veel bouwblokken in de wijk een groen binnenterrein hebben met speelruimte voor kinderen.

Lunetten werd zo gebouwd dat voetgangers en fietsers overal via de kortste route konden komen. Met de auto kan je om heel Lunetten heen rijden via een rondweg. Op de rondweg

Wonen in het 'Park Lunetten'

- Groen raamwerk
- Inclusieve parken
- Prettige binnenterreinen
- Ruimte voor multi-funcionele transformatie
- Indicatie ruimte transformatie van woningen en detailhandel
- Versterken gebruikskwaliteit watergangen
- Hoogwaardig langzaam-verkeersnetwerk
- Mogelijke OV Hub USP

kies je de afslag waar je moet zijn. Zo ga je de wijk in. Je kunt met de auto niet door de wijk heen. Je moet er omheen.

De woonerfwijken zijn nu toe aan groot onderhoud. Het is tijd om te denken over de toekomst van deze wijken. Dat geldt ook voor Lunetten; welke kant gaat het op met de wijk? Juist daarom komt deze visie op de toekomst van Lunetten zo goed uit.

Lunettenaren zijn honkvast

Bewoners van Lunetten blijven gemiddeld langer in hun wijk wonen dan bewoners in andere Utrechtse wijken (Gemeente Utrecht, 2018). Dit zie je ook terug in de bevolkingsopbouw van de wijk. Bij de workshops voor de Omgevingsvisie Lunetten waren bewoners die als student in de wijk kwamen wonen en er nu nog steeds wonen. Ze wonen nu in een andere woning met hun partner of met hun gezin. Een deel van de bewoners woont al sinds de oplevering van de eerste woningen in de wijk. Er zijn zelfs voorbeelden van families waarvan verschillende generaties in de wijk wonen.

In het bovenstaand schema staat het percentage bewoners dat gemiddeld langer dan 5 jaar ergens woont. In Lunetten woont dus 57,7% van de mensen er langer dan 5 jaar. In heel Utrecht is dat 50%. Als reden om in Lunetten te (blijven) wonen noemen bewoners vaak de groene uitstraling en de ruime opzet van de wijk. Dat is dus een kwaliteit van Lunetten die we moeten behouden.

“Sinds 1989 woon ik al in Lunetten. Ik heb de wijk zien ontwikkelen, niet altijd naar mijn wens. Toch blijf ik trouw aan Lunetten. Ik heb er vertrouwen in dat we er samen iets van gaan maken. Het groene dorp van Utrecht. Ja, daar ben ik trots op.”

	% Verblijfsduur adres totaal >5 jaar
Subwijk Lunetten	57,7
Wijk Zuid	54,7
Utrecht	50,0

Wensen voor deze ambitie

Wensen om het leven in het park Lunetten nog plezieriger te maken

Welke wensen zijn er om het leven in de groene wijk nog plezieriger te maken?

Wens: Een positief imago van Lunetten

“Wát een mooie wijk!!!”

Vaak vertelden bewoners dat ze het vervelend vinden dat Lunetten een slecht imago heeft. Onterecht, vinden ze. Lunetten heeft zoveel moois te bieden. Bewoners van Lunetten voelen zich betrokken bij wat er in de wijk gebeurt. En ze zijn trots op hun wijk. Tijdens de workshops werden diverse mogelijkheden genoemd om het imago van Lunetten te verbeteren;

- Is het mogelijk die kronkelende paden en wegen beter herkenbaar te maken zodat je weet waar je bent in de wijk?
- De woningen lijken allemaal veel op elkaar. Voor mensen die de wijk minder goed kennen kan dat saai overkomen. Is het mogelijk in de wijk gebouwen met spannende architectuur te bouwen? Dat geeft afwisseling. Het zorgt ook herkenningpunten. Sommige Lunettenaren zouden zelfs wel een opvallend gebouw in Lunetten willen; een icoon.
- Is het mogelijk het beheer van de openbare ruimte te verbeteren? Tijdens de workshops werd duidelijk dat mensen dat willen. Als je met elkaar voor de openbare ruimte zorgt, kan dat het gevoel van saamhorigheid in de wijk versterken. Een mooiere en schonere openbare ruimte geeft ook een positieve uitstraling aan de wijk.
- Kunnen we initiatieven ontplooiën om de kwaliteiten van Lunetten bij bezoekers en bewoners bekend te maken? Bij de Burgertop op 4 november 2017 kwam het idee naar voren een digitaal informatiebord te plaatsen op een centrale plek in de wijk. Op dat bord zou het laatste wijknieuws kunnen staan.

Wens: Meer mogelijkheden om elkaar in het groen te ontmoeten

Elkaar meer ontmoeten zorgt voor meer binding tussen de mensen in de wijk. Lunettenaren gaven tijdens de workshops vaak aan dat ze dat erg belangrijk vinden. Ze vertelden dat ze het fijn vinden dat er zo veel verschillende mensen in de wijk wonen. Dat willen ze zo houden.

Deze mensen hebben de volgende wensen;

- Is het een idee de groene binnentuinen allemaal iets anders in te richten? De binnenterreinen lijken nu vaak veel op elkaar. Kinderen van verschillende bouwblokken hebben minder contact met elkaar. Dat geldt ook vaak voor hun ouders. Als bewoners ook naar andere binnentuinen gaan omdat die verschillende mogelijkheden bieden, is de kans groter om anderen te ontmoeten.
- Kunnen de parken en groene gebieden in de wijk met elkaar verbonden worden? Dan kun je een rondje wandelen. Als het gaat over de toekomst van de wijk en de omgevingsvisie, heeft men het vaak over mogelijkheden om elkaar ont te moeten in het groen. Mensen vinden dat belangrijk. Kunnen het Beatrixpark en park De Koppel met elkaar verbonden worden door een wandel- of recreatieve route? Dan kun je een ‘rondje’ Lunetten wandelen of sporten. Dat zou een mooie gelegenheid bieden elkaar te ontmoeten.

Wensen om het wonen in het park Lunetten plezieriger te maken

Welke wensen hebben de mensen en de gemeente als het gaat om het thema Wonen in het groene park Lunetten?

Wens: Langer wonen binnen de wijk mogelijk maken

Veel bewoners willen graag in de wijk Lunetten blijven wonen. Soms gaat het om studenten die dachten een paar jaar in de wijk te wonen. Na hun studie willen ze in Lunetten blijven wonen. Ze willen er misschien blijven als ze een gezin krijgen. Vooral de wat oudere bewoners die toe zijn aan een seniorenwoning willen in Lunetten blijven. Op dit moment sluit het aanbod van woningen niet altijd aan bij de woonwensen.

Als we het voor elkaar krijgen goede seniorenwoningen te bouwen, kunnen senioren verhuizen van hun gezinswoning naar een seniorenwoning in Lunetten. Jonge gezinnen kunnen dan in de gezinswoningen wonen. Dat is goed voor de variatie aan bewoners in de wijk. Het is ook goed voor de winkels en andere voorzieningen in de wijk. Maar hoe zorg je dat die doorstroming kan in een wijk als Lunetten? De wijk is eigenlijk al 'klaar'.

Er zijn wel mogelijkheden. Bijvoorbeeld door gebouwen te slopen. Daarna kan er iets nieuws gebouwd worden. Maar je kunt ook denken aan 'transformatie'. Dat betekent dat je bestaande gebouwen een andere functie geeft. Een kantoor wordt bijvoorbeeld een appartementengebouw. De kantorenstrook bij het station zou een plek kunnen zijn met extra woningen voor bepaalde groepen. Misschien is er op meer plekken in de wijk nieuwbouw mogelijk. Waar? Dat weten we nu nog niet. We hebben ook nog niet onderzocht of je tegen het spoor of tegen de snelwegen kunt bouwen. En als dat kan, hoe dichtbij dat kan. Daar zijn wettelijke normen voor. Er zijn ook gezondheidsnormen waar we ons aan moeten houden.

Er kunnen de komende jaren initiatieven komen voor kleine bouwlocaties binnenin Lunetten. Als die voldoen aan de wettelijke eisen, werken we er als gemeente aan mee. Deze initiatieven moeten dan ook wel voldoen aan de ambities in deze visie en aan de ambities van de gemeente.

“Architectuur mag in de toekomst best spannender en hoger!”

Wens: Meer (betaalbare) seniorenwoningen

Het wonen in het groen park Lunetten is fijn. Kan het nog beter? Tijdens de workshops werd vaak gesproken over de toch wat saaie bouwstijl in Lunetten. Veel woningen in Lunetten zijn gebouwd voor gezinnen. Maar de gemiddelde huishoudensgrootte is nu 1,7 persoon per woning. Vergeleken met geheel Utrecht neemt het aantal Lunettenaren boven de 65 jaar sterker toe. Bewoners vertelden dat ze behoefte hebben aan (betaalbare) seniorenwoningen in de wijk. Want ze willen in Lunetten blijven wonen. Het is dus van belang seniorenwoningen te bouwen.

Wens: Voortaan graag spannender architectuur

In de toekomst worden de woningen in Lunetten duurzamer. Dat is het gevolg van de ambitie over duurzaamheid in het eerste hoofdstuk van deze visie. Dat kan betekenen dat de gevels van de woningen aangepast moet worden. Dat biedt kansen om de bestaande woningen een nieuw en spannender uiterlijk te geven. Hoe precies, wanneer en of dat geldt voor alle woningen? Dat weten we nu nog niet. Maar laten we de kansen pakken als ze zich voordoen de komende jaren.

Wens: Het gevoel van een dorp in de stad behouden

Veel bewoners van Lunetten voelen zich 'dorpsbewoner' in de stad. Mensen kennen elkaar vaak van gezicht. Ze komen elkaar tegen in het winkelcentrum of in de Musketon. Dat dorpse karakter komt misschien doordat Lunetten als één van de weinige wijken aan de oostkant van de Waterlinieweg ligt, ingeklemd tussen de A12, A27 en de spoorbaan. Dit is een unieke plek vergeleken met de rest van de stad. De ligging van de wijk schept een sfeer van kleinschaligheid en geborgenheid die de bewoners aantrekkelijk vinden.

En natuurlijk begrijpt iedereen zich dat Lunetten onderdeel is van de stad Utrecht. Bewoners maken veel en graag gebruik van alles wat de stad Utrecht te bieden heeft. De mensen weten dat er van alles speelt als het gaat over bereikbaarheid en mobiliteit. De mensen beseffen dat dat effect – misschien zelfs een groot effect - zal hebben op Lunetten. De wens is om tegelijkertijd die dorpse kwaliteiten zo veel mogelijke te behouden.

Wens: Het behouden en/of verbeteren van kwalitatief goede woningen

De prijs/kwaliteit verhouding van woningen is voor veel Lunettenaren een reden om in de wijk te blijven wonen. De huizen zijn over het algemeen ruim en redelijk betaalbaar in vergelijking met de rest van de stad. De meeste woningen hebben een tuin. De woningen zijn nog niet zo oud zijn. De meest zijn ook behoorlijk goed geïsoleerd. Dit zie je ook aan het energielabel van veel woningen. Veel mensen vinden het wooncomfort of de woonkwaliteit goed. Ze zouden dit graag willen verbeteren door de woningen duurzamer te maken. Veel Lunettenaren zijn daar ook al mee aan de slag. Daar kunnen we veel van leren. Ook de woningbouwcorporaties kunnen hun kennis en kunde inbrengen. Zij kunnen bewoners met een eigen woningen helpen en adviseren. Als alle partijen met elkaar om tafel gaan, kunnen we bespreken wat er mogelijk is en hoe we dit gaan aanpakken.

Wens: Het vergroenen van tuinen

De komende jaren zullen er steeds vaker heel heftige regenbuien vallen. Als er in een wijk veel 'verharding' is, zoals stoepen, tegels, asfalt, maar ook daken, kan het water niet de grond in zakken. De riolering kan het op zo'n moment soms niet aan. Dan bestaat de kans op wateroverlast. Straten, tuinen, maar ook woningen en gebouwen kunnen onder water lopen. Dat geeft schade. Dat moeten we zien te voorkomen.

Lunetten heeft veel eengezinswoningen met een tuin. Veel mensen hebben hun tuinen ingericht met tegels. Ze willen zo onderhoud aan de tuin voorkomen. Helaas zorgen al die betegelde tuinen bij elkaar dat er bij een heftige regenbui een grotere kans is op wateroverlast.

De gemeente kan het probleem van wateroverlast niet alleen oplossen. We hebben ieders hulp daarbij nodig. Dat betekent dat de tuinen weer groener moeten worden. Groene tuinen maken de wijk weerbaarder bij de heftige regenbuien die ons te wachten staan. Zo kan Lunetten zich voorbereiden op veranderingen in het klimaat. Zo wordt Lunetten een 'klimaatadaptieve' wijk.

Wensen om het groen te behouden en te versterken

Lunetten een wijk is met veel en mooi groen. Niet elke wijk heeft twee parken om te recreëren, in te sporten of de planten en dieren (ecologie) de ruimte te geven. De wens is om het groen nog sterker en mooier te maken.

“Ik zou graag meer ontmoetingsplekken willen in de wijk, zoals bijvoorbeeld een plek om samen te bbq'en.”

Wens: Groen met waarde voor mens en dier

In de Burgertop op 4 november 2017 en in de workshop van maar 2018 over het thema 'groen' is de wens uitgesproken om het groen in Lunetten waarde te geven voor 'mens en dier'. Daarmee wordt bedoeld dat als mensen een groene plek vaak gebruiken, die plek voor dieren minder aantrekkelijk wordt. Je zou bepaalde plekken kunnen aanwijzen waar de mens voorrang heeft. Op andere plekken heeft de natuur dan voorrang.

Neem bijvoorbeeld Het Beatrixpark. Daar vindt je twee van de vier Utrechtse Lunetten. Deze zijn onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De Nieuwe Hollandse Waterlinie is genomineerd om op werelderfgoed van UNESCO te komen. Is het mogelijk om de ecologische structuren in dat park te versterken? En waar in het Beatrixpark is er ruimte voor recreatief verblijf? Bijvoorbeeld plek voor een ligweide?

Of neem Park de Koppel. Dat is een langgerekt park gelegen aan de Zuidzijde van Lunetten langs de A27/A12. In het park is een kinderboerderij. Bewoners willen parken graag meer gebruiken als ontmoetingsplek. Dit kan bijvoorbeeld door kleine horeca op een centrale plek. En kunnen we de beide parken met elkaar verbinden met een fiets- en wandelroute zodat je een rondje kunt wandelen of hardlopen?

Een belangrijke onderzoeksvraag voor de toekomst van Lunetten is of er ruimte is om ook een deel van het groen als ecologisch groen in te richten. Daar kan de natuur zijn gang gaan. De mens is daar te gast.

Wens: Versterken van verbindingen en bestaande groenstructuren beter benutten

In Lunetten zijn veel groen langs de A27/A12 waar geen duidelijke functie voor is. Deze randen hebben een ecologische waarde. Ze worden ook gezien als een soort niemandsland. Ze vallen in veel gevallen onder de gemeentelijke bestaande groenstructuur. Dat betekent dat de gemeente ze wil behouden (zie [de actualisatie van het Groenstructuurplan 2017-2030](#)).

“Leefbaarheid en groen intact houden.”

Bij deze gebieden loopt het beheer door de gemeente soms achter. Bewoners voelen zich ook niet verantwoordelijk. Dit worden dan vaak rommelige plekken. Zouden deze randen een goede plek kunnen zijn om te beginnen met ecologisch groen? En kunnen en willen bewoners daarin dan een beschermende rol spelen?

Wens: Meer genieten van watergangen

Lunetten heeft veel water. Maar op een aantal plekken is het water bijna niet te bereiken. Het water is vaak niet schoon of de plek heeft geen natuurwaarde. Bewoners zien de kansen

voor deze plekken. Ook het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden ziet de kansen van deze waterpartijen voor de natuurbeleving. Maar dan moet er wel iets gebeuren om de water schoner en de plekken mooier te maken. Het is absoluut de moeite waard te kijken naar mogelijkheden.

Wens: Voldoende beweging voor bewoners

Een belangrijke kwaliteit van het groen in een wijk zijn de recreatie- en sportmogelijkheden. Een aaneengesloten route in de wijk door het groen laat wandelaars, skeeleraars, hardlopers en bootcampers genieten van buiten sporten. Een voorbeeld hiervan is het Jac. P. Thijsse Lint in Leidsche Rijn. Daar wordt gesport en gewandeld. Het is ook een echter ontmoetingsplek. Kortom; buiten sporten en wandelen maakt dat mensen meer met elkaar in contact komen.

Het is misschien ook mogelijk te kijken of het sportpark Lunetten intensiever gebruikt kan worden.

De groepen bewoners of sporters zouden wellicht meer gebruik kunnen maken van de bestaande sportfaciliteiten. Er liggen kansen voor momenten dat de sportvelden niet gebruikt worden door de sportclubs. Hierdoor kunnen bewoners of anderen gebruik maken van het sportpark zonder dat zij lid zijn van één van de verenigingen. Dat kan bijdragen aan de gezondheid van bewoners. Ook draagt het bij aan de binding van de mensen in de wijk.

Wens: Een betere luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit in Lunetten laat te wensen over. Alle grote steden hebben daarmee te maken. Lunetten ligt bovendien ingeklemd ligt tussen de snelwegen A12 en A27 en de Waterlinieweg. Beide snelwegen worden nog verbreed.

Lunettenaren maken zich daar zorgen over. Ze vragen zich af hoe gezond het is om buiten te sporten en te spelen. Ze vragen zich af hoe gezond het is om lang in de tuin te zitten op een zomeravond. We hebben hiervoor met elkaar in de workshops nog geen oplossing gevonden. Wel zeggen we; laten we zelf beginnen met werken aan betere luchtkwaliteit, in het klein, in Lunetten.

Wensen om het verkeer te reguleren en de mobiliteit te verbeteren

Op de korte termijn willen bewoners van Lunetten voorrang geven aan langzaam verkeer ten opzichte van de auto. Maar op de lange termijn gaan bewoners een stap verder. Als toekomst voor de mobiliteit denken zij bijvoorbeeld aan fijnmazig, elektrisch openbaar vervoer. Ook denken ze aan zogenaamde hubs of verzamelpunten voor deelauto's en pakketbezorging. En aan parkeren van particuliere auto's aan de randen van de wijk.

Wens: Niet meer verdwalen in de wijk

Het is al eerder in deze visie genoemd; Lunetten heeft kenmerken van een 'Bloemkoolwijk'. De wijk bestaat uit kronkelende wegen en paden. Je bent snel je gevoel voor richting kwijt. Door het weelderige groen, zie je niet zo snel waar je bent. Er zijn weinig herkenningspunten. Alle huizen lijken wat op elkaar. Je verdwaalt er dus snel.

Het fietsnetwerk is zo ingericht dat er een hoofdfietsroute is. Via die hoofdfietsroute zou je als onbekende bezoeker van Lunetten makkelijk moeten komen op de plek waar je wilt zijn. Maar dat werkt in de praktijk nog niet helemaal. Bewoners willen graag dat de fietsroutes nog eens bekeken worden. Hoe vanzelfsprekend zijn ze nu voor een bezoeker aan de wijk? Het is van belang dat deze routes (beter) herkenbaar en aaneengesloten zijn.

Wens: Een prettigere route langs het Inundatiekanaal

De fietsroute langs het Inundatiekanaal is nu erg smal. Voetgangers en fietsers moeten de paden delen. Een verbreding van deze route zorgt voor een prettiger fietsverbinding. Ook voor wandelaars is een bredere route fijner en veiliger. De wandelaars hebben dan niet het gevoel dat ze elk moment door een fietser aangereden kunnen worden. Daarnaast legt een breder pad het accent op deze historische route.

Wens: Voorrang voor de fiets- en voetganger

Op de rondweg in Lunetten heeft het autoverkeer voorrang. Dat geeft gevaarlijke situaties voor overstekende fietsers en voetgangers. Bewoners willen minder auto's op deze weg. Ze willen dat overstekende voetgangers en fietsers op een aantal plekken voorrang hebben op het autoverkeer.

Een autoluwe wijk

Lunetten heeft (afgezien van de rondweg) een autoluw karakter. Bewoners zien 'autoluw' als een waarde die behouden moet blijven en worden versterkt. Zou het mogelijk zijn om auto's op afstand te parkeren? Bijvoorbeeld in parkeergarages, zodat de woonerven nog groener kunnen worden ingericht?

De rondweg zou dan in de wijk een mindere barrière zijn. Fietsers en voetgangers ervaren vooral het verhoogde gedeelte van de rondweg bij de Stevliobaan als een barrière. Veel bewoners zouden van de rondweg een 30 km weg willen maken.

Wens: Duurzame mobiliteitsoplossingen

Hoe houden we (de regio) Utrecht bereikbaar en mobiel? Hoe krijgen we mensen om gebruik te maken van andere soorten vervoer dan de auto?

Dat is de grote vraag voor de nabije toekomst. Het inwoneraantal van Utrecht groeit razendsnel. Het autobezit groeit mee. De druk op de openbare ruimte neemt toe. Voor een gezonde groei van de stad is het nodig de mobiliteit anders te organiseren. Niet iedereen is daar blij mee. Er is zelfs flinke tegenstand. Toch voelen we allemaal wel dat het anders moet. Maar niemand weet nog precies hoe.

Minder autogebruik biedt ook kansen. Een andere vorm van mobiliteit kan bijdragen aan een gezonder stedelijk leven en aan het groene uiterlijk van de stad.

In de workshops hebben we nagedacht wat dat betekent voor Lunetten. Maar we kwamen daar nog niet uit. Betrokkenen hebben verschillende oplossingen bedacht over hoe de toekomst er uit zou kunnen zien. Er werd gesproken over de inzet van Tuk-tuks. Dat is een kruising tussen een fiets en een koets. Ook dachten mensen aan (elektrische) deelauto's. Er is nagedacht over een mobiliteitshub in Lunetten. Deze verzamelplaats zou bewoners verschillende alternatieve vervoersmogelijkheden kunnen bieden. Die zou je via een app of online kunnen reserveren. Een aansluiting op de tram naar de Uithof is ook een kans. We verwachten dat NS-station Lunetten een heel belangrijkere functie krijgt in de toekomst. Nu is het meer een wijkstation.

Kortom; dit vraagt nader onderzoek. Wat kun je op wijkniveau? En wat kun je met medebewoners al oppakken? Bijvoorbeeld een deelauto voor het woonerf? Ook moeten we onderzoeken wat niet kan. Is zo'n hub een goed idee. En zo ja, waar zou er plek voor zijn?

**LUNETTEN WIL
LEVENDIGHEID,
VERBINDING EN
ONTMOETING**

Lunetten wil levendigheid, verbinding en ontmoeting

Lunetten heeft hoge ambities op het gebied van levendigheid, verbinding en ontmoeten. Dit werd ook al duidelijk tijdens de Burgertop in november 2017. Bewoners kozen toen 'Ontmoeten' als één van de hoofdthema's voor de wijk. Ze noemden het winkelcentrum en de Musketon als plekken die nog meer het bruisende hart van Lunetten moeten worden. Deze plekken moeten zorgen voor levendigheid, verbinding en ontmoeting. Ook is er behoefte aan andere levendige en kleurrijke ontmoetingsplekken. Plekken voor activiteiten als cultuur en kleinschalige festivals. Deze plekken moeten makkelijk toegankelijk zijn.

Aanleiding

Mensen ontmoeten elkaar overal; op straat in de stad, in de wijken, in de buurten. De openbare ruimte bepaalt in grote mate of mensen zich daar prettig voelen. In een prettige omgeving voelen we ons beter. Maar 'prettig' betekent niet voor iedereen hetzelfde. Het is belangrijk dat je zelf keuzes kunt maken. Bijvoorbeeld de keuze om rust en ontmoeting te kunnen afwisselen. In Lunetten is behoefte aan aantrekkelijke plekken om andere bewoners tegen te komen. Deze plekken dragen bij aan een gezonde leefomgeving.

Tevredenheid Lunettenaren

In dit hoofdstuk wordt eerst gekeken naar een aantal belangrijke feiten en gegevens over het groen in Lunetten. Daarna kijken we naar de wensen die er zijn voor het 'Wonen in het park Lunetten'.

Lunettenaren zijn minder tevreden over de voorzieningen

Lunetten is vooral een woonwijk. Er zijn vergeleken met andere wijken weinig andere functies. De andere functies en activiteiten zijn geconcentreerd in het centrum van de wijk. Bewoners geven aan dat zij weinig levendigheid ervaren. Zij zijn het minst tevreden over de voorzieningen en horeca.

Lunetten kan bijdragen aan stedelijke voorzieningen

De groei van de stad Utrecht betekent dat Lunetten, naast alle andere wijken, een plek kan zijn voor stedelijke voorzieningen. De sporthal en het sportpark in Lunetten zijn hier voorbeelden van.

Eenzaamheid in de stad neemt toe

Een aantal algemene trends en ontwikkelingen zorgen ervoor dat het belang van ontmoeten en verbinden in de stad toeneemt. Dit geldt in het algemeen, maar ook zeker in Lunetten. We verwachten dat de groep 65-plussers in Lunetten groeit. De vergrijzing zorgt ervoor dat mensen vaker eenzaam zijn. Lunetten heeft vergeleken met de rest van de stad relatief veel éénpersoonshuishoudens. 12% van de Lunettenaren voelt zich 'ernstig eenzaam'. Dit is net iets meer dan het Utrechtse gemiddelde.

De digitalisering is van invloed op de wijk

Door de opkomst van internetwinkels en de afgelopen economische crisis heeft ook winkelcentrum Lunetten te kampen (gehad) met leegstand. Beleving speelt een steeds grotere rol in de keuzes die mensen maken in hun vrije tijd. Door de digitalisering ontmoeten mensen elkaar minder in het echt, maar vaker online. Voor sommige mensen en gelegenheden is online contact goed. Daarnaast zien we juist de behoefte om zonder veel moeite buurtgenoten tegen te ontmoeten.

Er is weinig horeca in de wijk

Horeca zorgt voor levendigheid en gezelligheid. Het biedt een mogelijkheid om anderen te ontmoeten. Van de dorpskroeg tot in de sportkantine. Lunetten heeft vergeleken met andere wijken weinig horeca. Wel is er in het winkelcentrum een werk- en ontmoetingscafé bijgekomen. En er zijn verschillende sportclubs en verenigingen in de wijk. Sport speelt een grote rol bij ontmoeting en sociale binding. Sport is vooral ook belangrijk voor een gezonde levensstijl. Een landelijke trend is echter dat steeds minder mensen sporten bij een vereniging. Steeds meer mensen kiezen voor een vorm van individueel of informeel sporten.

Levendigheid en Ontmoeting

- Verbeteren uitstraling winkelgebied
- Ontmoetingsplekken
- Levendige 'as' Lunetten
- Inrichten routes voor sport

Wensen voor deze ambitie

Wensen met als doel het centrumgebied mooier maken en zo meer een plek te maken voor ontmoeting in de wijk

De gemeente en betrokkenen van de Omgevingsvisie Lunetten zien kansen voor het centrumgebied. Het winkelcentrum kan levendiger, aantrekkelijker en economisch sterker worden. Het aanbod kan beter aansluiten bij de wensen van bewoners. Het centrumgebied van Lunetten ligt midden van de wijk. Het is ook het geografische middelpunt. Hier zitten de belangrijke functies en voorzieningen. Bewoners geven aan dat deze plek belangrijk is om andere bewoners te ontmoeten. Deze plek moet dan ook voor iedereen vindbaar en toegankelijk zijn.

Wens: Zorg voor verschillende voorzieningen

Het winkelcentrum is een belangrijke plek voor de wijk. Mensen doen hier niet alleen hun boodschappen. Dit is ook een plek waar zij elkaar ontmoeten. In het winkelcentrum bevinden zich op dit moment 26 winkels en horecavoorzieningen. Het aanbod is de laatste jaren minder geworden. Dit heeft verschillende redenen. Mensen winkelen meer via internet. Dit is een landelijke trend. We zien dit ook bij veel vergelijkbare winkelcentra. Na een periode van meer leegstand is het winkelcentrum weer goed gevuld. Bewoners missen nog wel bepaalde winkels zoals een Hema en een Kruidvat. De winkeliers aan de Zevenwouden aan achterzijde van het winkelcentrum hebben het moeilijk. Dit gebied profiteert minder van mensen die langs lopen of langs fietsen. Daar profiteert de zijde van de Hondsrug wel van.

“De Musketon betekent voor mij entertainment, ontmoeting, vermaak en ontwikkeling.”

De Musketon moeten we blijven verbeteren, aanpakken, met meer aanbod.”

Bewoners willen naast een goed winkelaanbod, ook leuke horeca. Het horeca-aanbod moet passen bij de wijk. Horeca zorgt voor levendigheid en gezelligheid. Het biedt een mogelijkheid anderen te ontmoeten. In Lunetten wonen veel studenten en flexwerkers. Deze groepen hebben behoefte aan ruimte waar ze goed kunnen werken of studeren. Die ruimte zou ook een plek kunnen krijgen in het winkelcentrum.

Maatschappelijke functies of dienstverlening kunnen ook zorgen voor meer ontmoeting in het winkelcentrum. Bewoners noemen ook kansen voor cultuur. Bijvoorbeeld ateliers of creatieve ondernemers. Daarnaast kunnen leegstaande panden op een andere manier gebruikt worden voor ontmoeten en werken in de wijk. Een voorbeeld is het werk- en ontmoetingscafé dat gestart is door een sociale ondernemer uit de wijk in een leegstaand winkelpand. Dit soort initiatieven kunnen ook tijdelijk.

De eigenaren en huurders van het winkelcentrum zijn aan zet om zich te beraden op de toekomst. Hun belang daarbij is het behoud van de waarde van hun vastgoed en/of bedrijf. Daarnaast hebben zij ook een verantwoordelijkheid naar de wijk. Het winkelcentrum is immers een belangrijke functie en plek voor wijkbewoners.

Afbeelding X. Winkelcentrum Nieuwegein na transformatie

Wens: Verbeter de uitstraling van het winkelcentrum

Bewoners vinden de uitstraling van het winkelcentrum gedateerd. De tussenstraten zijn vrij donker en niet overzichtelijk. Dat komt ook doordat het winkelcentrum als het ware naar binnen is gekeerd. Op verschillende plekken is het stil. Vooral aan de achterzijde kan de openbare ruimte beter. De wens is een modernere uitstraling en betere presentatie naar buiten.

Wens: Zorg voor een aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimte

Bezoekers van een winkelcentrum zoeken steeds vaker naar een fijne plek of ervaring in plaats van een specifiek product. Ook de openbare ruimte kan bijdragen aan een fijne plek. Deze moet comfort, sfeer en goede toegankelijkheid bieden. Ook voor kinderwagens en rolstoelen. Een schone openbare ruimte en het voorkomen van zwerfafval helpt ook om een fijne plek te maken. Dit geldt ook voor schoon water in de watergangen. Ruimte voor kinderen en spelen kan helpen bij een meer levendig winkelcentrum. Dit alles kan ervoor zorgen dat er meer mensen naar het winkelcentrum komen.

Wens: Zorg voor een goede bereikbaarheid voor langzaam verkeer

Als het winkelcentrum goed bereikbaar is, vooral voor mensen op de fiets en lopend en als er voldoende plek is om je fiets te stallen, kan dit ervoor zorgen dat meer mensen lopend of met de fiets naar het winkelcentrum gaan. Dit is niet alleen gezond, maar zorgt ook voor meer kansen op ontmoeting.

Wens: Werkervaringsplekken aanbieden in de wijk

Er is in de stad vraag naar opleidingsplekken voor jongeren of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Die wonen ook in Lunetten. Verschillende groepen zouden geholpen zijn met een stage of werkervaringsplek. Sommige winkeliers hebben het moeilijk. Zou het een kans zijn om stage- of werkervaringsplekken aan te bieden zodat beide partijen geholpen worden? Ook bedrijven in de kantorenstrook kunnen plekken aanbieden aan werkzoekende bewoners in de wijk. Bewoners zien kansen om deze vorm van lokale economie te stimuleren om zo mensen aan het werk te helpen. Zo werken ze ook aan ontmoeting in de wijk. Als mensen bijvoorbeeld in een winkel worden geholpen door hun burens, kan dit ook voor meer contact in de wijk zorgen.

Wensen met als doel een beter centrumgebied

De Musketon, het winkelcentrum en het gezondheidscentrum zijn plekken waar iedere Lunetenaar wel eens komt. Deze voorzieningen zijn belangrijke plekken waar mensen elkaar ontmoeten of waar mensen een praatje maken. De gemeente en betrokkenen zien kansen om deze functies meer aan elkaar te koppelen om zo het centrum van de wijk te verbeteren.

Wens: Zorg voor samenhang van het winkelcentrum, de Musketon en het gezondheidscentrum

In het midden van Lunetten liggen het winkelcentrum, het gezondheidscentrum en de Musketon op korte afstand van elkaar. Toch vormen ze niet één geheel. Er zijn kansen om dit te verbeteren. Dit kan door het maken van een eenduidige inrichting van het openbaar gebied. Bijvoorbeeld met een fiets- en wandelboulevard. Het helpt al om dezelfde materialen te gebruiken in de openbare ruimte, bij het winkelgebied, het entreegebied en het station. Dit versterkt ieder gebied. Het zorgt er ook voor dat het winkelcentrum minder verborgen ligt. Het keert zich als het ware meer naar buiten en wordt beter aangehaakt op de rest van de omgeving.

Wens: Maak een route van de 'Poort van Lunetten' naar het station

Lunetten

De Poort van Lunetten is de plek waar de meeste bewoners en bezoekers de wijk binnen komen. Door deze plek te verbinden met het station Lunetten en van deze route een 'boulevard' voor fietsers en voetgangers te maken, maak je de route belangrijker. Het wordt een onderdeel van het stedelijk netwerk voor langzaam verkeer. Hierdoor komen er mogelijk meer bezoekers of passanten naar het centrumgebied. Wat weer voor een impuls kan zorgen voor het centrumgebied.

"Ontmoeten en contact is voor wijkgebonden mensen van groot belang. Sociale (onmoetings-)plekken als de Musketon, Social Coffee en de bibliotheek moeten daarom

Behouden blijven. Omdat er veel studenten in de wijk wonen, is een studieplek op een van deze locaties gewenst."

Wens: Maak de Musketon meer open, uitnodigend en multifunctioneel

In de Musketon gebeurt veel. Zoals theatervoorstellingen, cursussen en andere activiteiten. De gemeente en betrokkenen willen het aanbod aan kunst en cultuur behouden en liefst nog versterken. Veel hiervan vindt plaats achter gesloten ramen en deuren. Zo dragen deze activiteiten weinig bij aan de levendigheid en dynamiek in het hart van Lunetten. Horeca, bijvoorbeeld een theatercafé met een terras kan op deze plek levendigheid en gezelligheid bieden. Het geeft kansen om anderen te ontmoeten. Deze locatie kan ook ruimte bieden voor andere doelgroepen.

Wensen met als doel plekken die bijdragen aan ontmoeting in de wijk

Betrokkenen zien kansen voor locaties in de wijk om meer levendigheid in de wijk te krijgen en ontmoeting te stimuleren. Andere functies of nieuwe woontypen kunnen worden toegevoegd. Dat zorgt voor meer diversiteit in de wijk. Diversiteit in het type woningen en het type bewoners. Extra woningen kan mogelijk ook bijdragen aan meer draagvlak voor winkels en voorzieningen.

Wens: Benut het gebied rondom station Lunetten

Het gebied rondom het station leent zich voor meer nieuwe functies zoals woningen, bedrijven of kantoren. Er zijn hier initiatieven en er is veel ruimte. Door het openbaar vervoer knooppunt kan deze plek een aantrekkelijke hoog-stedelijk woon/werkmilieu worden. Het kan een aanvulling zijn op de al aanwezige woonmilieus in de wijk. Bijvoorbeeld met seniorenwoningen. Bewoners hebben aangegeven dat ze behoefte hebben aan meer seniorenwoningen in de wijk. Meer aanbod brengt de doorstroming van binnen de wijk op gang. Er kan ook meer draagvlak komen voor de voorzieningen in de wijk. Nieuwe functies op deze plek kunnen de dynamiek en levendigheid van dit OV knooppunt versterken. Hoogwaardige, gedurfde architectuur en iconische gebouwen kunnen dit gebied versterken. Dat zet de wijk Lunetten meer 'op de kaart'.

Het station Lunetten heeft betekenis voor de oostkant van de stad. Dit station kan beter benut worden om de groeiende verkeerstroom op te vangen. Zeker als het gaat om de groei van het Utrecht Science Park. Het station kan meer waarde krijgen door nieuwe, slimme mobiliteitsoplossingen. Ook zijn er kansen om de overstapmogelijkheden op andere soorten ov en de fiets te verbeteren. Hierdoor wordt het station een belangrijker onderdeel van het ov-netwerk in de stad.

Wens: Versterk de 'Poort van Lunetten'

De Poort van Lunetten is het gebied rondom de Lunettenbaan. Dit is de plek waar mensen met de auto voor het eerst de wijk in komen. Bewoners zien kansen om dit gebied als 'visitekaartje' van de wijk te verbeteren of mooier te maken. Met meer woningen en voorzieningen kan dit ook een plek zijn om te verblijven en ontmoeten. Bijzondere architectuur kan bijdragen aan de kwaliteit van het gebied. Dit is ook een geschikte locatie om meer bekendheid te geven aan activiteiten en evenementen. Bijvoorbeeld via een (elektronisch) bord of een plek voor posters.

Wensen met als doel meer sociale binding in de wijk

Lunetten heeft alles in huis om een wijk een sterke sociale wijk te zijn. De gemeente en betrokkenen zien kansen om deze structuur beter te benutten. Er liggen kansen en om initiatief en zelfbeheer te stimuleren en daarnaast laagdrempelige initiatieven op te zetten.

Lunetten is een duidelijk afgebakende wijk. Er is een één duidelijke hoofdentree. En er is een eigen voorzieningenstructuur. In combinatie met het rustige en groene karakter zorgt dit ervoor dat bewoners de wijk ervaren als een 'dorp in de stad'. Veel bewoners voelen hierdoor een bepaalde verbondenheid met elkaar.

De meeste woningen zijn gelegen aan hoven en rondom groen. Deze opzet is heel geschikt voor bewonersgroepen om gezamenlijk op te trekken bij het delen van voorzieningen zoals auto's. Het groen leent zich voor zelfbeheer of voor het samen opzetten van activiteiten. Dit kan deze gebieden een kwaliteitsimpuls geven en ze versterken als ontmoetingsplek.

“De wijk moet volgens bewoners dynamisch blijven. Bedrijven zijn daarom belangrijk in Lunetten.

Het zou jammer zijn als de wijk overdags een slaapstad is, omdat alle bewoners buiten Lunetten werken. Meer initiatieven zouden welkom zijn! Er moeten meer banen in Lunetten komen.”

Wens: Een welkome wijk

Lunetten wil een welkome wijk zijn. Een welkome wijk betekent dat nieuwe bewoners zich snel thuis voelen. Ook bestaande Lunettenaren voelen zich er prettig en kunnen zichzelf zijn. Zo moeten mensen met een handicap overal kunnen komen. Dus zijn er toegankelijke gebouwen, openbare ruimte, activiteiten en informatie. Ook moet er ruimte zijn voor iedereen die in de wijk woont, werkt of studeert. Lunetten wil een diverse wijk zijn. Een positieve beeld van de wijk naar buiten is hierbij van groot belang. Door met elkaar gesprekken aan te gaan en elkaar te ontmoeten en beleven de Lunettenaren samen de diversiteit van de wijk. Kunst en cultuur kunnen een belangrijke bijdrage leveren. Dit zorgt voor verbinding, gesprek, ontroering en ontmoeting.

Wens: Gebruik en versterk de sportstructuren in de wijk

De verschillende sportverenigingen in de wijk zijn van belang voor de contacten in de wijk. Ook de scouting is een lang bestaande vereniging. Deze vereniging wordt door veel bewoners gewaardeerd. Alle verenigingen dragen bij aan de sociale structuur. Het zijn belangrijke ontmoetingsplekken voor bewoners.

Bewoners vinden toegankelijke sportvoorzieningen voor alle leeftijdsgroepen en een divers aanbod belangrijk. Mooie, goed bereikbare en toegankelijke accommodaties kunnen ervoor zorgen dat het gebruik ervan toeneemt. Dit kan ervoor zorgen dat de Lunettenaar zoveel mogelijk in de wijk blijft sporten. De huidige ontwikkelingen waarbij steeds meer mensen individueel gaan sporten, zorgen ervoor dat de openbare ruimte intensiever en anders wordt gebruikt. Een aangenaam en gezond gebruik van de openbare ruimte draagt bij aan de leefstijl en behoefte van de Lunettenaar. Een voorbeeld is het stimuleren van multifunctioneel gebruik van voorzieningen. Dit kunnen voorzieningen zijn op straat of in het park, maar bijvoorbeeld ook een sportcomplex.

Ontwikkelingsparagraaf

Ontwikkelingsparagraaf

Hoe komen we op de beoogde bestemming; die stip op de horizon?

We hebben in deze Omgevingsvisie Lunetten gekeken naar hoe Lunetten zich kan ontwikkelen om ook in de toekomst een wijk te zijn waar het prettig leven is. Daarvoor zijn drie ambities genoemd. Bij die drie ambities hebben we wensen geschreven die – als ze werkelijkheid worden – bijdragen aan het halen van die ambities.

Sommige initiatieven en plannen kunnen de bewoners en betrokkenen uit de wijk oppakken. Soms is daarvoor niet eens een vergunning van de gemeente nodig.

Sommige initiatieven zullen komen van marktpartijen, die iets willen (her)ontwikkelen in Lunetten. Als de gemeente daarvoor een vergunning moeten geven, zullen we kijken of het initiatief in voldoende mate bijdraagt aan het realiseren van de ambities. Als dat zo is, zal de gemeente hiereen meewerken.

Soms zijn de ambities voor Lunetten zo complex, dat er een gezocht moet worden naar een manier waarop verschillende betrokkenen samenwerken. Daarbij kan de gemeente een grotere of een kleinere rol spelen. Dat hangt ervan af wat nodig en haalbaar is. Als laatste hoofdstuk is in deze visie daarom er een ontwikkelparagraaf opgenomen. Hierin staan vooral die complexe ambities. Hoe pakken we die nu samen aan?

Opgaven voor Lunetten

Hieronder staan de opgaven die op kortere of langere termijn spelen. Vooral de opgaven die waarschijnlijk pas op wat langere termijn uitgevoerd kunnen worden, moeten ruim van tevoren worden voorbereid.

- *Lunetten wil een duurzame wijk zijn*

Men wil graag snel in gesprek met betrokken partijen om een voorbeeldwijk te worden voor Utrecht als het gaat om duurzaamheid. Denk bij deze partijen aan gemeente, woningcorporaties, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, energieleveranciers, adviseurs en anderen. Hoe die voorbeeldwijk er precies uitziet, is nog niet bekend. Dat wil men graag samen onderzoeken. Tijdens de workshops hebben de deelnemers het gehad over het volgende:

Betrokkenen

De woningen in de wijk duurzaam maken, isoleren, nul op de meter. Dit draagt bij aan het behalen van de ambitie om op het gebied van duurzaamheid een voorbeeldfunctie te hebben. Als het duurzaam maken van woningen goed gebeurt, kan het ook bijdragen aan een prettiger of spannender architectuur in de wijk.

Zo snel mogelijk een aardgasvrije wijk worden. Dit draagt bij aan het behalen van de ambitie om op het gebied van duurzaamheid een voorbeeldfunctie te hebben.

Onderzoeken of Lunetten ruimte en mogelijkheden biedt voor gezamenlijke energiewinningen of WKO/geothermie. Misschien zijn er nog andere mogelijkheden.

- *Lunetten vraagt met spoed de hulp van de eigenaren en huurders van het winkelcentrum en de woningen daarboven voor de aanpak van het winkelcentrum.*

Het winkelcentrum steeds een beetje schilderen, een ander lamp of tegels vervangen heeft geen zin. Om een prettig, divers en goed functionerend ontmoetingsplek in de wijk te zijn, is een veel grotere ingreep nodig. Het toevoegen van woningen (dus extra woonlagen) om de aanpak van het winkelcentrum te financieren is bespreekbaar. Sloop nieuwbouw is ook een optie. Een goed winkelcentrum draagt bij aan de kernwaardes van Lunetten; levendigheid, verbinden en ontmoeten in het hart van Lunetten. Extra woningen dragen bij aan de wens voor passende en betaalbare seniorenhuisvesting in de wijk. Verbouw of nieuwbouw kunnen bijdragen aan een spannender architectuur in de wijk. Duurzame ontwikkeling is daarbij een voorwaarde.

- *Lunetten benadrukt het belang van een ontmoetingsplek in de wijk waar men kan genieten van kunst en cultuur*

Hetzelfde geldt ook voor de Musketon. Deze is eigendom van de gemeente. De gemeente werkt aan een plan voor een grote renovatie van het pand. Dat klinkt goed, maar bewoners zijn erg teleurgesteld in de gemeente als het gaat om de manier waarop ze betrokken werden bij de planvorming. Men heeft er alle begrip voor dat de Musketon een economisch haalbaar centrum moet zijn, maar men is er niet van overtuigd dat nu de juiste keuze is gemaakt. Bewoners hebben er moeite mee zich neer te leggen bij de besluitvorming van de gemeente.

Maar deze omgevingsvisie kijkt vooral naar de langere termijn. De 'beuk' in de Musketon wordt er gezegd tijdens een workshop, waarmee wordt bedoeld kijk nou eens even heel goed naar andere mogelijkheden, waarbij sloop/nieuwbouw met een aantal lagen woningen op een breed ontmoetingscentrum zeker tot de mogelijkheden behoort. In dat geval denkt men aan een ontmoetingscentrum voor de wijk (het liefst met theater, bibliotheek) in de onderste verdiepingen en daarboven wellicht woningen voor senioren. Dit draagt bij aan de kernwaardes van Lunetten: levendigheid, verbinden en ontmoeten in het hart van Lunetten. Men wijst daarbij op het belang van een iconisch gebouw in de wijk. Deze plek zou daarvoor geschikt zijn.

- *Lunetten ziet kansen voor de (her) ontwikkeling van de noordkant van Lunetten (zie ook de ontwikkelingskaart).*

De bereikbaarheid van Utrecht is een bekend probleem. Het verkeer om Utrecht heen loopt vast. Het Rijk en de regio hebben plannen voor NS-station Lunetten. Misschien wordt dit zelfs een intercitystation met een functie voor het Utrecht Science Park (USP). Er zijn kansen om bestaande gebouwen een andere functie te geven. Ook zijn er kansen voor sloop en nieuwbouw en de strook langs het spoor een andere functie te geven. Men denkt daarbij in de eerste instantie aan wonen, met voorzieningen op straatniveau. Ook die ontwikkeling moet passen in de ambitie tot duurzaamheid, de wens om voor senioren betaalbare huisvesting te bieden en de wens tot spannender architectuur en wellicht een iconisch gebouw.

Voorwaarde bij (her)ontwikkeling: Ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van het groen in de wijk. Lunetten wil de groene gebieden minimaal behouden en het liefst versterken. In de workshops zeiden deelnemers dat het woonplezier groter wordt als de bestaande parken en groene zones door groen met elkaar verbonden worden. De binnenhoven in de buurten hebben een belangrijke functie als groene ontmoetingsplekken.

- *Lunetten wil een bijdrage leveren aan de mobiliteitssprong die we als stad moeten maken, maar weet nog niet precies hoe of wat.*

Mensen willen nog niet zonder auto, maar ziet wel in dat het terugbrengen van het autogebruik in het voordeel is van gezondheid en woonplezier.

Er is gesproken over een verzamelplek voor verschillende vervoerstypen aan de entree van de wijk of bij het station Lunetten; een mobiliteitshub. Er is gesproken over 'mobility as a service', over deelauto's, er is zelfs gesproken over het inzetten van tuktuks in de wijk voor het buurtverkeer. Men is tevreden over de fietsroutes, maar wijst er op dat de bussen wellicht vaker kan rijden. Kortom: Lunetten staat open voor het gesprek over mobiliteit. Maar er is nog geen concreet beeld over hoe en wat er mogelijk is. Initiatieven in deze richting dragen bij aan de ambitie voor verduurzaming, aan de ambitie om te wonen in het groene park Lunetten en aan de stedelijk ambitie voor een gezonde stad.

- *Het versterken van de parken en het groen kan ook door het groen te verdelen in functie en gebruik.*

Natuur in en om de stad is beperkt. Niet iedere functie van groen is even makkelijk te combineren met een andere functie. Als we het hebben over ecologische waarden in het stedelijk groen hebben we het vaak over 'ecologische waarden'. Er is weinig ruimte in de stad, dus voor echte natuur is weinig plaats. Daar moeten we zeker zuinig op zijn. Het kan helpen om de parken en groen in de wijk elk een eigen functies te geven. Het genieten van de natuur moet de rust die natuur voor planten en dieren nodig heeft niet in de weg zitten. Op sommige plekken kan een ligweide komen of kunnen BBQ-plekken worden ingericht of een sport- wandelroute. Op plekken waar de echte natuur voorrang krijgt, is het juist prettig als er zo min mogelijk mensen komen. Op die plekken is het beter dat er minder wandelpaden zijn, meer open plekken en geen verlichting. Dan wordt de dieren niet verstoord. Er is tijdens de workshops ook gesproken over hoe mensen meer kunnen genieten van het water in Lunetten.

Meer en verschillend groen draagt bij aan de ambitie om te wonen in het Park Lunetten. Zelfs in de tuinen van de bewoners. Het draagt ook bij aan de stedelijke ambitie om een gezonde stad te zijn en voorbereid is op verandering van het klimaat. Meer groen helpt om zware regenbuien op te kunnen vangen.

- *Meer functievrijheid geven op de begane grond van het winkelcentrum*

Vaak mag je een ruimte in het winkelcentrum maar op één manier gebruiken. Door meer functievrijheid te geven aan de ruimte op de begane grond, kan er meer. Er zijn dan meer verschillende functies en voorzieningen mogelijk als daar initiatiefnemers voor zijn. Dat helpt hopelijk ook voor minder leegstand. Er kan misschien ook gekeken worden naar meer functievrijheid op de begane grond van gebouwen in de directe omgeving van het winkelcentrum. Zo ontstaat de mogelijkheid om ramen te maken in dichte gevels. Het centrumgebied wordt dan gezelliger, levendiger en veiliger. Het gaat dan vaak niet om panden die geen commerciële functie hebben. Als de eigenaren van de gebouwen hun medewerking willen geven, kan de gemeente er aan meewerken door vergunning te geven.

Levendige plinten dragen bij aan de ambitie levendigheid, verbinden en ontmoeten in het hart van Lunetten.

- *Een plan maken voor het beter inrichten van de openbare ruimten van Lunetten*

Soms doet de openbare ruimte van Lunetten wat sleets aan. Dat kan beter.

Door bijvoorbeeld de inrichting van het openbaar gebied in en om het winkelcentrum en de Musketon opnieuw te bekijken, kun je beiden meer met elkaar verbinden. Het 'hart' van Lunetten kan wel een verbetering gebruiken.

Of neem nu de (auto)entree van Lunetten langs de Lunettenbaan. Voor mensen die daar voor het eerst zijn, is het vaak een verrassing dat er nog een hele Utrechtse wijk ligt. De hoogte van de Stelviobaan werkt als een barrière. De workshopdeelnemers vinden dat de entree van Lunetten ook wel groener mag. Men wil graag kijken naar een andere invulling van de plek waar nu het tankstation en het restaurant liggen .

Hoe kan het fietsverkeer voorrang krijgen boven het autoverkeer? Dat maakt het fietsen veiliger. Het geeft ook een krachtig signaal; we stimuleren het fietsgebruik. Meer fietsgebruik en minder autogebruik is goed voor de luchtkwaliteit en het bevordert de gezondheid van mensen.

Nu verdwaal je als bezoeker vaak in Lunetten, op de fiets, maar ook in de auto. Is het mogelijk om de inrichting van de fietspaden en de wegen zo te maken dat je je beter kunt oriënteren? Dat je 'automatisch' weet waar je bent en naartoe moet?

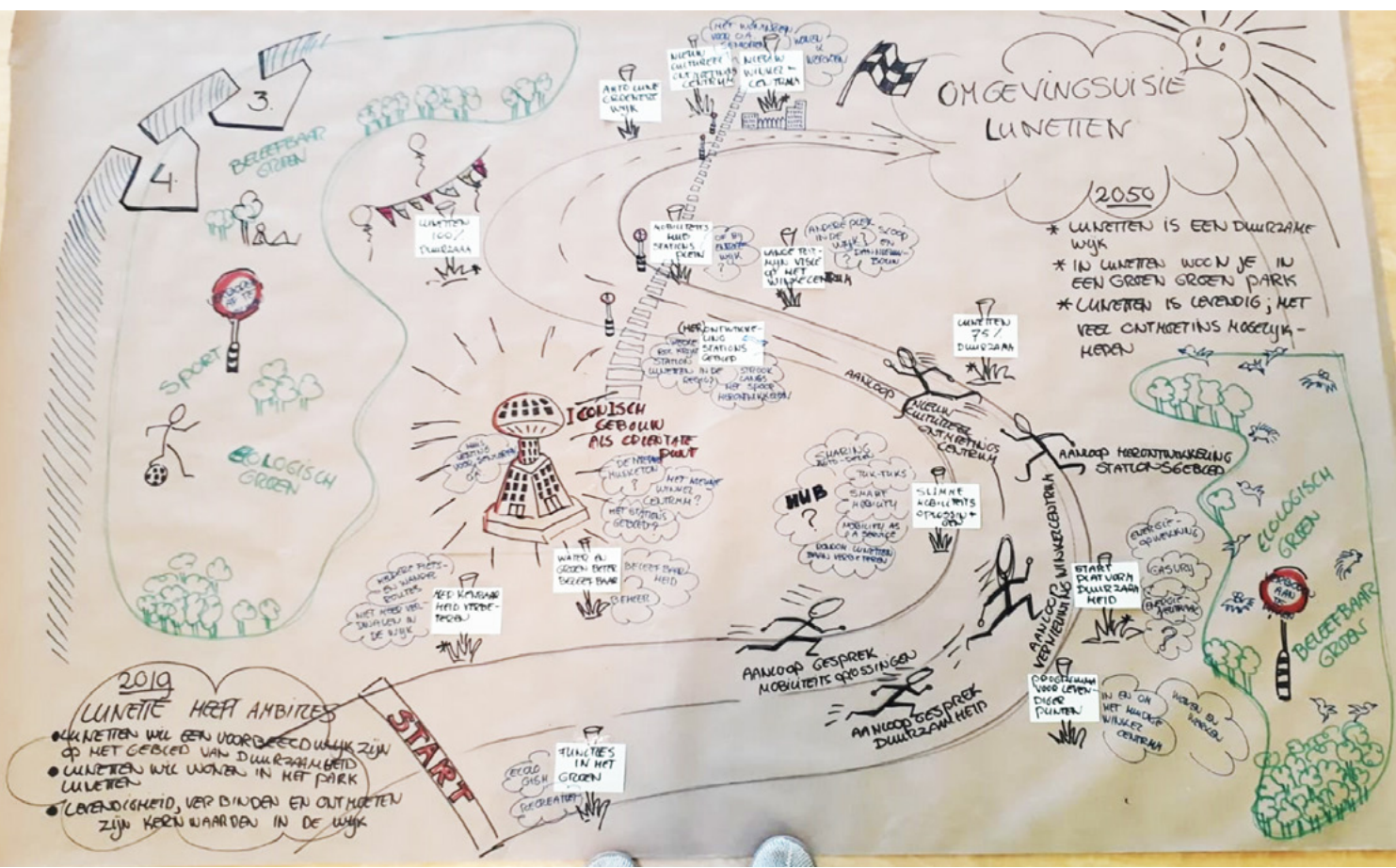
De roadmap naar de toekomst

Met een aantal bewoners van de wijk is een roadmap gemaakt. Deze kaart kun je zien als een globale planning. Het geeft inzicht in de volgorde waarin we de opgaven voor Lunetten kunnen oppakken.

Lastig blijft wie nu wat gaat doen. Is het aan de gemeente om alle complexe opgaven te coördineren in een periode waarin de overheid zich juist terugtrekt? Kunnen bewoners, betrokkenen het ook gewoon zelf? Lukt het op tijd? En op tijd waarvoor?

Dat zijn vragen waarop de omgevingsvisie geen antwoord geeft en ook niet kan geven. Bedenk daarbij dat de omgevingsvisie is bedoeld als inspirerend beeld van de wijk naar de toekomst toe. En het is een toetsingsinstrument voor de gemeente als het gaat om initiatieven die mensen willen ondernemen in de wijk.

De Omgevingsvisie Lunetten is geen uitvoeringsplan of programma. Er zit ook geen budget bij de omgevingsvisie. Met het schetsen van de ontwikkelmogelijkheden nodigt de omgevingsvisie initiatiefnemers uit om in Lunetten te investeren. Denk aan ontwikkelaars, bewoners, andere initiatiefnemers. De gemeente gebruikt de omgevingsvisie om te beoordelen of een initiatief past in het toekomstbeeld en de kwaliteiten en waarden van Lunetten niet verstoort.

CONCEPT

